

Analiza učinkov sindikalnih predlogov na odločitve politike

(na področju šolstva in zdravstva)

(raziskava v okviru projekta SI-PART)

Izdelava: mag. Maruška Željeznov Seničar, MIB d.o.o.

Kazalo

1 Uvod	3
2 Socialni sporazum	4
3 Metodologija	9
3.1 Cilji in namen preučevanja	9
3.2 Metode raziskovanja	9
3.3 Rezultati študije	10
3.3.1 Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture	10
3.3.2 Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije	39
4 Literatura in drugi viri	51

1 Uvod

Študija z naslovom Analiza učinkov sindikalnih predlogov na odločitve politikov za področje šolstva in zdravstva je nastala v okviru projekta KSJS SI-PART Partner v socialnem dialogu. Sindikat predstavlja pomembega partnerja v socialnem dialogu, ki sodeluje pri urejanju odnosov na področju pravic in obveznosti delojemalcev. V ospredje te raziskave smo postavili dva reprezentativna sindikata in sicer na področju šolstva in zdravstva. Prvi sindikat je Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (v nadaljevanju SVIZ), ki je reprezentativen v dejavnosti: izobraževanja in znanstvenoraziskovalne deljavnosti, knjižnic, arhivov, muzejev in drugih kulturnih dejavnosti. Drugi sindikat je Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije (v nadaljevanju SZSVS), ki je reprezentativen v dejavnosti: zdravstva in socialnega varstva in obveznega socialnega zavarovanja. V ospredju raziskovanja so pobude in zahteve sindikatov na eni strani, na drugi strani pa dogovori in odločitve politikov oziroma vlade.

Obdobje raziskovanja je od začetka leta 2005 do konca leta 2009 (petletno obdobje). Za osnovno analizo dokumentov smo vzeli področja socialnega sporazuma (2007-2009) (UL RS, 12. 10. 2007, str. 12505) in to so: obvladovanja inflacije in politika cen, javne finance, **socialni dialog**, davčni sistem, spodbujanje hitrejšega tehnološkega razvoja in povečanje naložb v raziskave v gospodarstvu, konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast, **zaposlovanje in trg dela, plače, varnost in zdravje pri delu, izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja**, soupravljanje, **usklajevanje poklicnih in družinskih obveznosti**, stanovanjska politika, **zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, socialna varnost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zagotavljanje enakih možnosti in spoštovanje različnosti, pravna varnost ter** družbena odgovornost podjetij in organizacij.

Študija temelji na analizi pisnih dokumentov od začetka leta 2005 do konca leta 2009 ter izvedbi dveh kvalitativnih intervjujev. Problem raziskovanja je **socialni dialog med sindikati in odločitvami politikov** (ministrstev, vlade). Za osnovno analizo (elementi kriterijev) dokumentov (elementi analize) o področjih aktivnostih posameznih sindikatov smo vzeli Socialni sporazum 2007-2009 oziroma področja socialnega sporazuma s katerimi se vlada, delodajalci in sindikati zavezujejo za sodelovanje na področjih. Oba sindikata sta sindikata javnega sektorja (vključena tudi v Konfederacijo sindikatov javnega sektorja Slovenije) ter predstavljata pomemben dejavnik socialnega dialoga v javnem sektorju. Med zgoraj omenjenimi področji socialnega sporazuma smo v študiji izpostavili naslednja področja/elemente:

- socialni dialog,
- zaposlovanje in trg dela,
- plače,

- izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujenje vseživljenjskega učenja,
- zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- socialna varnost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- zagotavljanje enakih možnosti in spoštovanje različnosti,
- pravna varnost.

2 Socialni sporazum v Sloveniji

Prvi socialni sporazum v Sloveniji je bil dogovorjen leta 1995 (UL št. 22, 22. 4. 1995), sledil je drugi socialni sporazum leta 1996 (UL št. 29, 31. 5. 1996). V obdobju, ki ga v tej študiji obravnavamo sta veljala dva socialna sporazuma. To je socialni sporazum za obdobje od leta 2003 do leta 2005 (UL št. 40, 30. 4. 2003). V njem je opredeljeno socialno partnerstvo (str. 3), ki omogoča upoštevanje različnih interesov in oblikovanje širokega razvojnega soglasja. S podpisom sporazuma so se Vlada, organizacije delodajalcev in sindikati obvezali, da bodo svoja ravnanja na vseh področjih svojega delovanja usmerili v realizacijo sprejetega (str. 3). V obdobju med 2005 in 2007 ni bilo sprejetega socialnega sporazuma. Zadnji socialni sporazum je bil sprejet leta 2007 (2. 10. 2007) (UL št. 93/2007, str. 12505) za obdobje od leta 2007 do 2009.

Socialni dialog je eden izmed učinkovitejših načinov, da pridejo socialni partnerji do soglasja o ključnih nalogah in ciljih (UL št. 93/2007). Področja socialnega sporazuma so: obvladovanja inflacije in politika cen, javne finance, socialni dialog, davčni sistem, spodbujanje hitrejšega tehnološkega razvoja in povečanje naložb v raziskave v gospodarstvu, konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast, zaposlovanje in trg dela, plače, varnost in zdravje pri delu, izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujenje vseživljenjskega učenja, soupravljanje, usklajevanje poklicnih in družinskih obveznosti, stanovanjska politika, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, socialna varnost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zagotavljanje enakih možnosti in spoštovanje različnosti, pravna varnost ter družbena odgovornost podjetij in organizacij.

Na področju *obvladovanja inflacije in politike cen* se je pričakovalo od sindikatov, da v okviru pogajanj o kolektivnih pogodbah dejavnosti uveljavljajo izhodišča in usmeritve plačne politike, preverjajo gibanje cen ter javno opozarjajo na nesorazmerne odklone in neupravičene podražitve ter opozarjati na prekomerno rast cen in izdelkov, ki vplivajo na življenjski standard in kupno moč zaposlenih ter o teh vprašanjih razpravljati v okviru Ekonomsko socialnega sveta (UL št. 93/2007).

Na področju *javnih financ* (UL št. 93/2007) je bila naloga sindikatov da podpirajo in se vključujejo v postopke za ocenjevanje odličnosti poslovanja javnih zavodov in javnih institucij, da preprečujejo delo in zaposlovanje na črno ter spremljajo prenos dela javnih služb v zasebno upravljanje. Na področju

socialnega dialoga se je pričakovalo od sindikatov konstruktivno sodelovanje v Ekonomsko socialnem svetu in v socialnem dialogu na različnih ravneh in dejavnostih (UL št. 93/2007).

Na področju *zaposlovanja in trga dela* (UL št. 93/2007) so bile naloge sindikatov, da so aktivni pri sprejemanju odločitev in izvajanju politik na področju trga dela in zaposlovanja, da sodelujejo pri uveljavitvi posebnih skladov za zavarovanje za primer brezposelnosti, da motivirajo zaposlene k vseživljenjskemu učenju, izpopolnjevanju in izobraževanju ter usposabljanju za poklice, ki jih primanjkuje, da zahtevajo enakopravnost med spoloma na delovnem mestu, pri zaposlovanju, usposabljanju in usklajevanju družinskega in poklicnega življenja ter zahtevajo mladim materam/družinam prijazno zaposlovanje.

Na področju *plač* so bile zapisane naslednje naloge. Prva je, da pri opredeljevanju politike in rasti plač v kolektivnih pogodbah dejavnosti, Kolektivni pogodbi o načinu uveljavljanja plač in v kolektivnih pogodbah podjetij zasebnega sektorja dosledno uveljavljavljajo izvajanje politike plač, da v okviru razprav o Zakonu o minimalni plači v Ekonomsko-socialnem svetu predlagajo preučitev ustreznosti definicije minimalne plače. Varnost in zdravje zaposlenih sta za dolgoročni razvoj produktivnosti na delovnem mestu in razvoj družbe pomembna dejavnika.

Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja je deseto področje socialnega sporazuma, ki predvideva naslednje naloge sindikata: da spodbuja bolonjski proces in kot socialni partner dejavno sodeluje pri njegovem udejanjenju; da spodbuja člane k vseživljenjskemu izobraževanju; da kot enakopraven socialni partner dejavno sodeluje pri nastajanju in spreminjanju zakonodaje na tem področju; da sodeluje pri pripravi nacionalnega programa visokega šolstva; da sodeluje pri preoblikovanju poklicnega, srednješolskega, gimnazijskega in visokošolskega izobraževanja; da sodeluje pri spremembah meril za habilitiranje; da spodbuja nastajanje svetovalnih središč za samostojno učenje; da sodeluje pri oblikovanju ukrepov za povečanje dostopnosti do izobraževanja in pravičnosti izobraževalnih sistemov ter da okrepi prizadevanje za povečanje dostopa zaposlenih do izobraževanja in razvijanja ključnih zmožnosti, ki neposredno vplivajo na njihov ekonomski in socialni položaj. V ospredju tem je razvoj zasebnega šolstva. Udejanjanje instrumentov vseživljenjskega učenja (priznavanje različnih vrst znanja, odpiranje novih poti za njegovo pridobivanje, večja prožnost formalnega šolskega sistema, spodbude posameznikom na državni ravni za vključevanje v različne oblike izobraževanja) na vseh izobraževalnih ravneh in v vseh obdobjih življenja zagotavlja večjo kakovost dela in podaljšuje sposobnost zanj tudi starejšemu prebivalstvu.

Usklajevanje poklicnih obveznosti z družinskim in zasebnim življenjem je zahtevna naloga vsakega posameznika, a jo je mogoče uspešneje udejanjiti ob podpori družini prijaznih politik, ki vključujejo tudi izboljšanje družbenega ozračja do zaposlenih z družinskimi obveznostmi. Naloge sindikatov:

- uvajanje certifikata mladim družinam prijaznega delodajalca;
- dejavno sodelovati pri podeljevanju znaka družinam prijaznega podjetja;
- v kolektivnih pogodbah zagotoviti rešitve, ki bodo prispevale k usklajenosti poklicnih in družinskih obveznosti (npr. delovni čas, nadurno delo ...).

Stopnja razvoja neke družbe se kaže tudi v ravni zdravja ter dostopnosti do zdravstvenih storitev in drugih *pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja* za vse prebivalstvo. Naloga družbe je ohranjati in povečevati kakovost življenja in zdravja prebivalcev. Poiskati je treba ustrezno ravnotežje med dostopnostjo do zdravstvenih storitev in zmožnostjo financiranja, ki bo temeljila na solidarnosti. Sistem zdravstvenega varstva mora biti pregleden, finančno zdržen, kakovosten in učinkovit. Socialni sporazum predvideva vzpostavitev takšne javna zdravstvena mreža, v kateri bo zagotovljeno ustrezno razmerje med javnimi in zasebnimi izvajalci zdravstvenih storitev zaradi njihove dostopnosti, kakovosti in varnosti.

Naloge sindikatov (UL RS št. 93/2007):

- zavzemati se za povečanje dostopnosti in kakovosti storitev javne zdravstvene mreže;
- zavzemati se za takšen obseg pravic iz obveznega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ki bo zagotavljal njihovo dostopnost in kakovost vsem ne glede na premoženjski položaj posameznika;
- dejavno sodelovati pri oblikovanju nacionalnega sistema kakovosti v javni zdravstveni mreži.

Na področju *socialne varnosti* je bila poglobljena naloga sindikatov opozarjati delodajalce in vlado na socialne probleme zaposlenih in brezposelnih ter predlagati ukrepe za njihovo reševanje.

V sistemu obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja podpiramo načela vzajemnosti in solidarnosti med zavarovanci z višjimi in nižjimi dohodki ter drugimi razlikami v socialnem in ekonomskem položaju ter med zavarovanci in upokojenci. Nalogi sindikatov:

- pogajati se za ugodno kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za vse zavarovance;
- nadzorovati upravljanje pokojninskih prihrankov zavarovancev.

Vsak posameznik ne glede na spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost ali drugo osebno okoliščino mora imeti zagotovljene enake možnosti pri zaposlovanju, napredovanju, usposabljanju, prekvalifikaciji, plačah in drugih prejemkih iz delovnega razmerja, nagrajevanju, odsotnosti z dela, delovnih pogojih, delovnem času in odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Naloge sindikatov:

- zagotavljati sindikalno varstvo diskriminiranim delavkam in delavcem;
- v kolektivnih pogodbah ustvarjati možnosti za usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti delavcev, zlasti pa za ugodno razporeditev delovnega časa;

- prepoznavati vse oblike diskriminacije in ukrepati proti njej.

Pravna varnost ni odvisna zgolj od obstoječe zakonodaje in razglašanih pravic, temveč tudi od njihovega uresničevanja v praksi. Na to pa vpliva jasnost in nedvoumnost zakonodaje, ustrezen nadzor, predvsem pa splošen odnos in zavest o potrebnem spoštovanju pravne ureditve. Prednostna naloga je udejanjanje sprememb in dopolnitev zakonodaje s področji, ki urejajo postopke pred sodišči, ter drugih kadrovsko-organizacijskih rešitev, tako da bodo sodišča reševala zadeve v predvidenih sorazmerno kratkih rokih, skladno z Zakonom o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Med pomembne naloge se uvršča prilagajanje zakonodaje glede možnosti vsebinskega odločanja tudi na sodiščih, ki odločajo v postopkih o rednih pravnih sredstvih (pritožbena sodišča), tako da ne bi vračala zadev v ponovno odločanje sodiščem na prvi stopnji oziroma bi jim jih vračala v ponovno odločanje le izjemoma. Tudi tako se bodo sodni zaostanki zmanjševali hitreje. Naloge sindikatov:

- ustanoviti stalno arbitražo za reševanje individualnih in kolektivnih delovnih sporov skupaj z delodajalci;
- v tristranskem socialnem dialogu sodelovati pri uveljavljanju okvirnih sporazumov, sklenjenih med socialnimi partnerji na ravni EU;
- pripraviti spremembo ustreznega zakona, da bodo lahko pooblaščenci v delovnopravnih in socialnih sporih obračunavali in refundirali stroške postopka enako kakor pri odvetniških stroških.

Pod pojmom *družbena odgovornost* podjetij se razume, da podjetja prostovoljno vključujejo družbena in okoljska vprašanja v svoje poslovne dejavnosti ter medsebojne odnose z interesnimi skupinami. To je odgovornost za trajnostni razvoj, ki zagotavlja gospodarsko rast, več in boljša delovna mesta, vlaganje v človeški kapital, zdravje in socialno varnost ob hkratnem odgovornem odnosu do okolja. Podjetje je družbeno odgovorno takrat, ko v odnosu do interesnih skupin presega zgolj spoštovanje z zakoni in drugimi predpisi zahtevana merila. Naloge sindikatov:

- spodbujati med zaposlenimi zavest o pomenu družbene odgovornosti podjetij za razvoj podjetja, trajnostni razvoj družbe in njihov osebni razvoj;
- sodelovati pri oblikovanju ustrezne strategije podjetja, pri izvajanju ukrepov za izpolnjevanje strategije, pri neodvisnem nadzoru nad učinkovitostjo ukrepov na vseh ravneh podjetja in pri poročanju o izvajanju strategije;
- vzpostavljati povezave s sindikati ali delavskimi predstavniki v poslovni verigi ter preverjati spoštovanje sprejetih mednarodnih, nacionalnih in internih standardov podjetja v poslovni verigi;

- skupaj z organizacijami potrošnikov in v lastnih organizacijah delovati za ozaveščanje potrošnikov o družbeni odgovornosti podjetij in kupovanju proizvodov, izdelanih s spoštovanjem družbenih, etičnih in okoljskih meril.

3 Metodologija

3.1 Cilji in namen študije

Študija je nastala v okviru evropskega projekta KSJS SI-PART. Osnovni cilj študije je kronološki pregled socialnega dialoga med reprezentativnimi sindikati v šolstvu in zdravstvu ter vlado (ministrstvi). Na eni strani so sindikalne pobude usmerjene v proaktivnost (opozarjajo, zahtevajo, ugovarjajo ipd.) ter ustvarjajo pogoje za urejanje medsebojnih razmerij, na drugi strani pa so tudi aktivni socialni partner ko Vlada (ministrstva) uvajajo oziroma zahtevajo določene spremembe. Socialni sporazum je eden izmed bolj učinkovitih oblik socialnega dialoga, saj so v njem urejena razmerja ter omogočajo enakopravno soudeleženo vseh socialnih partnerjev. Za vsak reprezentativen sindikat sem pridobila pisne dokumente (obvestila, glasila, sklepi sestankov, informacije s spletnih portalov ...) ter na drugi strani pridobila uradne dokumente za izpeljane predloge (uradni listi, sklepi vlade in ministrstev). Primerjalna analiza spodbud sindikatov in uradno sprejetih dokumentov (dogovorov, pravilnikov, anekskov h Kolektivnim pogodbam ipd.) nam pokaže moč sindikatov in umeščnosti socialnega dialoga. Dejavnosti vsakega sindikata sem opredelila z naslednjih vidikov:

- socialni dialog,
- zaposlovanje in trg dela,
- plače,
- izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja,
- zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- socialna varnost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- zagotavljanje enakih možnosti in spoštovanje različnosti,
- pravna varnost.

3.2 Metode raziskovanja

V ospredju raziskovanja gre za kvalitativne metode raziskovanja. Prva metoda je analiza dokumentov in njihova primerjava. Druga metoda je semistrukturiran intervju, ki je bil izveden pred začetkom študije (pri zbiranju dokumentov) ter na koncu študije, preko katerega smo preverili rezultate študije. Celoten proces študije je bil sestavljen iz naslednjih faz:

- seznanjanje s podatki in s problemom raziskovanja;
- zbiranje dokumentov in informacij;
- določitev metodologije/kriterijev/elementov raziskovanja;
- primerjalna analiza in sinteza obstoječega gradiva;
- priprava študije in izvedba semistrukturiranega intervjuja ter potrditev rezultatov študije.

3.3 Rezultati študije

3.3.1 Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ)

3.3.1.1 Predstavitev sindikata

SVIZ je samostojna, demokratična in nestrankarska interesna organizacija, v katero se zaposleni v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi prostovoljno vključujejo (vir: www.sviz.si):

- da bi na organiziran način izražali in uresničevali svoje interese,
- da bi varovali svoj ekonomski in socialni položaj,
- da bi zaščitili pravice zaposlenih,
- da bi uveljavili vlogo in pomen izobraževanja, znanosti ter kulture kot temeljnih stebrov uspešne prihodnosti naše države,
- da bi vplivali na oblikovanje politike v izobraževanju, znanosti in kulturi.

SVIZ podpisuje in nadzira izvajanje (vir: www.sviz.si):

- splošne kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti,
- kolektivne pogodbe za področje vzgoje in izobraževanja,
- kolektivne pogodbe za raziskovalno dejavnost,
- kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti.

SVIZ (vir: www.sviz.si):

- je član koordinacije negospodarskih sindikatov;
- sodeluje v parlamentarnih odborih;
- je od 1993 ustanovni član Izobraževalne internacionale ([EI](#));
- sodeluje z Evropskim sindikalnim odborom za izobraževanje ([ETUCE](#)), z ILO in Unescom;
- je ustanovni član Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije ([KSJS](#))

SVIZ je večinski sindikat učiteljev, znanstvenikov ter drugih zaposlenih v izobraževanju in znanosti ter kulture. Poleg Splošne kolektivne pogodbe za negospodarstvo, sta za SVIZ ključnega pomena Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja in Kolektivna pogodba za raziskovalno dejavnost. Obe pogodbi urejata pomemben del plač in delovnih razmer. Obe kolektivni pogodbi za področje izobraževanja in znanosti sta osnovni instrument prek katerega lahko delojemalci, zaposleni v teh dveh dejavnostih, vplivajo na delovne razmere in na nagrajevanje posebnosti pri posameznih delovnih mestih zaposlenih.

3.3.1.2 Plačna politika 2005 - 2009

Od leta 2005 do 2009 se je sindikat SVIZ aktivno vključeval v socialni dialog o plačah.

Izboljšanje plač in delovnih razmer je osrednja naloga sindikata SVIZ. Kot imajo zapisano: « *Plače učiteljev morajo odsevati družbeni pomen dela in visoko stopnjo odgovornosti za opravljeno delo. Primerljive morajo biti z vrednotenjem poklicev, za katere se zahtevata enaka ali podobna izobrazba in odgovornost*» (vir: www.sviz.si). V tem obdobju so veliko pozornosti namenili tudi plačam tehničnega in administrativnega kadra v vzgojno izobraževalnih in raziskovalnih zavodih.

Decembra (21. 12.) leta 2004 so predstavniki SVIZA opozorili ministra za javno upravo o njegovem stališču, da se vladi o spremembah ZSPJS ni potrebno uskladiti s sindikati.

Kot so zapisali v sindikatu: »*uresničitev te napovedi bi brez dvoma pomenila korak nazaj od že dosežene ravni socialnega partnerstva med sindikati in vlado, ko so bili vsi predlogi sprememb ZSPJS v Državni zbor vloženi na podlagi izjave o usklajenosti, ki sta jo podpisala oba socialna partnerja*« (www.sviz.si). V tem obdobju so v SVIZ-u pričakovali obnove pogajanj o plačah v javnem sektorju.

V letu 2005 so se pričela pogajanja med sindikatom SVIZ in ministrom za šolstvo in šport. Prvo srečanje se je odvijalo v januarju (4. januar) 2005. Pred tem sestankom je ministrstvo za šolstvo in šport ukinilo dodatek za plačilo učiteljem za eksterno preverjanje. Zaradi tega je SVIZ opozoril na kršitev kolektivne pogodbe (80. člen, UL št. 52/1994 z dne 30. 8. 1994). Na tem srečanju je sindikat dobil ministrovo zagotovilo, da bo spoštoval Aneks h KP VIZ iz leta 2002, ki zagotavlja povišanja plač v vzgoji in izobraževanju še v letih 2005 in 2006.

V tem obdobju so se obnovila tudi pogajanja o KPJS (osnovne plače se ne bi določale v KPJS kot prej, ampak v pogodbah o dejavnostih in poklicev) ter sodelovanje z ministrstvom za javno upravo. V februarju 2005 so potekala pogajanja za določitev izhodiščne plače v letu 2005. S strani sindikata SVIZ so predlagali uskladitev za 3,04%, vladna stran 1,25%, 1% pa se nameni za posebni sklad za odpravo plačnih nesorazmerij. Ob koncu 44. kroga pogajanj (9. marec 2005) je vladna stran zvišala svoj predlog na 1,30%, sindikalna stran pa znižala na 3,01%. Aprila (14. aprila) 2005 so bila pogajanja sklenjena ter podpisan dogovor o izhodiščni plači za leto 2005, s povišanjem za 2,00% (Uradni list RS, št. 53/2005 z dne 31. 5. 2005, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-D), stran 5214).

Februarja 2005 je minister za šolstvo in šport predlagal zamenjavo predsednika odbora za razlago kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja RS. Odbor za razlago Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja je sestavljena iz petih članov: dva člana imenujejo reprezentativni sindikati, dva vlada, o predsedniku odbora pa morata biti obe strani soglasni. Minister je predlagal

enega člana, s čimer se SVIZ ni strinjal in je predlagal za predsednico drugo osebo. Odgovor ministrstva SVIZ ni prejel.

Aprila 2005 so potekala na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve zaključna usklajevanja Zakona o kolektivnih pogodbah (ZkoIP). SVIZ se ni strinjal z nekaterimi določbami, še posebej o določilu o splošni veljavnosti kolektivnih pogodb, ki dopušča, da bi ob podpisu enega samega reprezentativnega sindikata kolektivna pogodba veljala za vse zaposlene v dejavnosti ali poklicu. SVIZ se ni strinjal s tem, saj le-ta dopušča možnost, da bi na področju vzgoje in izobraževanja kolektivna pogodba veljala za vse zaposlene v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter dijaških domovih (tudi če bi jo podpisal le posamezni sindikat). 26. aprila 2005 je spremembe zakona potrdil tudi SVIZ na izredni seji. Najpomembnejša je določba, ki zagotavlja prenos že pridobljenih plačilnih razredov ob napredovanju v strokovni naziv. S to določbo je SVIZ pogojeval soglasje k spremembam zakona. Med spremembami so še:

- oblikovanje posebne proračunske postavke za odpravljanje neupravičenih razlik med plačami, v sklopu katere se bo do leta 2009 zbiral del sredstev za vsakoletno usklajevanje osnovnih plač;
- določitev plač direktorjev in ravnateljev z vladno uredbo in omejitev nagrad le-teh;
- drugačno obračunavanje in izplačevanje delovne uspešnosti;
- dvig najvišjega mogočega plačnega razreda pri osnovnih plačah sodnikov.

25. aprila 2005 je prišlo do uskladitev vladnih in sindikalnih pogajalskih zahtev o ZSPJS.

Novela zakona predvideva tudi, da se plače direktorjev in ravnateljev začnejo izplačevati po novem plačnem sistemu pred podpisom Kolektivne pogodbe za javni sektor. Gre v bistvu nesistemske rešitve (poudarjena s strani vlade), ki omogoča, da je plača ravnatelja v šoli določena v skladu z novim plačnim sistemom, učitelji in drugi zaposleni v isti šoli pa jo bodo do podpisa kolektivnih pogodb prejeli še »po starem«.

V maju 2005 (9. maj) je SVIZ ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo predlagal oblikovanje samostojne kolektivne pogodbe za visoko šolstvo in raziskovalno delavnost. Minister je predlog podprl. SVIZ naj bi pripravil predlog o oblikovanju Kolektivne pogodbe za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, minister pa bi predstavil predlog Vladi RS. Predlog, ki ga je pripravil SVIZ je predvideval, da bi iz Kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje izločili visoko šolstvo ter opustili Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost. Oblikovali naj bi novo kolektivno pogodbo. Vzroki so trije:

- poenotili bi delovne pogoje in pravice raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in drugih zaposlenih na visokih šolah in raziskovalnih inštitutih;
- znebili bi se – ne vedno uspešnega – prenašanja posameznih določb iz ene v drugo pogodbo;

- za zaposlene v visokem šolstvu bi lažje uveljavljali posebnosti in se razbremenili usklajevanja z zaposlenimi v drugih delih vzgoje in izobraževanja.

Spremembe Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) so bile 18. maja 2005 v Državnem zboru sprejete brez vsebinskih popravkov (Uradni list RS, št. 53/2005 z dne 31. 5. 2005). Tako je vlada ravnala v skladu z načeli socialnega dialoga in povsem spoštovala dogovor s sindikati.

Po potrditvi sprememb zakona se je pozornost pogajalcev spet preusmerila na Kolektivno pogodbo za javni sektor (KPJS). Obe strani sta se morali uskladiti o višini osnovnih plač za orientacijska delovna mesta in o dodatkih k osnovnim plačam. Vsak sindikat je imel svoje zahteve. Tako je po ločenih razgovorih med posameznimi sindikati in ministrom za javno upravo prišlo do tega, da so umaknili večino orientacijskih delovnih mest (iz predlaganih 64 jih je ostalo 13). Pogajalci iz SVIZ-a in tudi iz sindikatov v zdravstvu in socialnemu varstvu so napovedali, da bodo razmislili o umiku večine orientacijskih delovnih mest iz pogodbe. Junija 2005 (15. junij) so sindikati umaknili več orientacijskih delovnih mest s predloga KPJS. Sklicana je bila izredna seja GO SVIZ-a, kjer so potrdili umik nekaterih orientacijskih delovnih mest v šolstvu in raziskovalni dejavnosti, ne pa tudi v kulturi, kjer dogovori med sindikati še potekajo. GO SVIZ-a je pooblastil izvršilni odbor, da lahko po presoji prilagaja nabor orientacijskih delovnih mest poteku pogajanj.

Po daljši prekinitvi so se pogajanja med sindikati javnega sektorja in vlado nadaljevala konec junija 2005 (22. junija). Predsedstvo Sindikalne konference kulturnih organizacij SVIZ je sprejelo novo pogajalsko izhodišče glede orientacijskih delovnih mest v predlogu KPJS za skupino G, kjer ostanejo: arhivski tehnik, diplomirani dramski igralec, bibliotekar, koncertni mojster, kustos z magisterijem, muzejski svetnik, kustos z doktoratom, prvak v dramskem ali opernem gledališču. Delovno mesto kustos se lahko pogojno izloči in se ga naknadno opredeli v Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti. SVIZ je s pismom opozoril ministra za kulturo na obstoječa nesorazmerja pri plačah na področju kulture v primerjavi z ostalimi področji javnega sektorja. Prav tako so ga pozvali, da naj se aktivno zavzame za področje kulture v okviru usklajevanj v vladni pogajalski skupini.

Julija 2006 so potekala usklajevanja o Spremembah in dopolnitve Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS). Za SVIZ so bile predlagane spremembe zakona nesprejemljive, saj poslabšujejo položaj zaposlenih na področju obsega in ceni za povečanju obseg dela ter lažje zmanjševanje števila zaposlenih. 13 sindikatov je podpisalo Izjavo o usklajenosti sprememb zakona. Po podpisu izjave o usklajenosti so tri koalicijske stranke – SDS, SLS in NSi – vložile amandma, ki je konec oktobra razveljavil 42. člen ZSPJS.

Kasneje so se pričela nova pogajanja o delovnih razmerjih z ministrico za delo, družino in socialne zadeve. S slednjo so se predstavniki sedmih sindikalnih konfederacij tudi dobili in ocenili srečanje kot uspešno. Ministrica je napovedala nov predlog Zakona o delovnih razmerjih (ZDR), ki ne bo vseboval najbolj spornih predlogov sprememb, pri katerih je vztrajal nekdanji minister za delo (neplačan odmor za malico, preoblikovanje dodatka za delovno dobo v dodatek za stalnost, ukinitve odpravnin, omejitev pravice do regresa).

Jeseni leta 2006 je Ministrstvo za šolstvo in šport (predstavnik ministrstva) v skladu s pisnim predlogom SVIZ-a imelo sestanek s predstavnicama poslovnih sekretarjev v šolah in vrtcih o prenosu plačnih razredov z delovnega mesta pisarniški referent na delovno mesto poslovni sekretar. Udeleženci sestanka so potrdili uresničitev Dogovora o uvrščanju poslovnih sekretarjev v plačne razrede, ki so ga 15. septembra 2008 sklenili minister za šolstvo in šport, SVIZ in VIR. Dogovor je vseboval (Dogovor o uvrščanju poslovnih sekretarjev v plačne razrede (2008, str. 1):

- » - da je prevedba in uvrstitev poslovnih sekretarjev v novem plačni sistem izpeljana v skladu s predpisi;
- da se omenjeni dogovor glede uvrščanja poslovnih sekretarjev v plačne razrede uporablja za tiste delavce/delavke, ki so pred uveljavitvijo novega plačnega sistema zasedali/e delovno mesto pisarniškega referenta;
- da ministrstvo zaprosi Ministrstvo za javno upravo, da poda pravno mnenje, ali je predlagana rešitev po postopnem povečanju uvrščenega plačnega razreda zakonsko možna«.

Predsednica GO SVIZ, predsednica OO Pomurja in članica predsedstva predšolske sindikalne konference ter glavni tajnik SVIZ so se udeležili sestanka na ministrstvu za šolstvo in šport, ki ga je vodila generalna direktorica direktorata za vrtce in osnovno šolstvo. Uskladili so spremembe Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive. Po dogovoru bo mogoče vloge za napredovanje vzgojiteljev v strokovne nazive v vrtcih izjemoma vlagati do 15. decembra. Spremembe Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (Uradni list RS, št. 123/2008 z dne 29. 12. 2008) znižujejo pogoje za napredovanje vzgojiteljic v strokovne nazive.

Junija 2008 (11. junij) je bil sklenjen Dogovor ob podpisu Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanje (UL RS št. 61 z dne 16. 6. 2008) med pogajalskima skupinama Vlade RS in reprezentativnimi sindikati (SVIZ, ZSSS, Neodvisni sindikat delavcev Ljubljanske univerze). Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS je bil sklenjen 11. junija 2008, objavljen v Uradnem listu št. 60, 2008 z dne 16. 6. 2008.

Dogovor je opredelil nekatere spremembe:

Vladna stran se zavezuje, da bo pred prvim izplačilom plač po ZSPJS pripravila vse potrebne spremembe in dopolnitve področnih pravilnikov o normativih in standardih tako, da bo:

– namesto enega delovnega mesta PISARNIŠKEGA REFERENTA vnesla novo delovno mesto, ki se sistemizira v vseh vzgojno-izobraževalnih zavodih oziroma organizacijskih enotah – POSLOVNI SEKRETAR v VI. TARIFNI SKUPINI (1 delovno mesto) najkasneje do 1. 8. 2008; pri čemer bo upoštevala, da gre tudi za spremembo delovnega mesta in drugačen opis delovnih nalog;

– vnesla dve novi delovni mesti, ki se lahko sistemizirata najkasneje do 1. 8. 2008 kot drugi administrativni ali finančno računovodski delavec v vzgojno-izobraževalnem zavodu oziroma organizacijskih enotah – ADMINISTRATOR v V. tarifni skupini in KNJIGOVODJA v V. tarifni skupini.

– uredila prehodno obdobje v skladu s 4. in 5. točko tega dogovora.

– vnesla novo delovno mesto, ki se veže na izvajanje dodatne strokovne pomoči v obliki mobilne službe: Mobilni učitelj za dodatno strokovno pomoč – za odpravo primanjkljajev, ovir oziroma motenj učencev s posebnimi potrebami (skrajšano mobilni učitelj VII/2) – razvrščen v 31 plačni razred:

– mobilni učitelj mentor; 34 plačni razred,

– mobilni učitelj svetovalec; 36 plačni razred,

– mobilni učitelj svetnik; 39 plačni razred.

Mobilni učitelj izvaja ure dodatne strokovne pomoči za učence in dijake s posebnimi potrebami na podlagi odločb o usmeritvi in ima sklenjeno delovno razmerje na osnovni šoli ali osnovni šoli s prilagojenim programom ali zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Na delovno mesto mobilnega učitelja je možno zaposliti strokovnega delavca, če le-ta izvaja delo na najmanj treh vzgojno-izobraževalnih zavodih, vključno z zavodom, kjer ima sklenjeno delovno razmerje.

Vladna stran se zavezuje, da bo minister za šolstvo in šport do 1. 9. 2008 sprejel pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli s spremembo, ki se bo glasila: Besedilo prvega odstavka točke 1. 6. Učitelj za dodatno strokovno pomoč se spremeni tako, da se glasi:

»Učitelj za dodatno strokovno pomoč pri premagovanju primanjkljajev, ovir oziroma motenj je lahko:

– kdor je končal univerzitetni študijski program specialne in rehabilitacijske pedagogike,

– kdor je končal univerzitetni študijski program defektologije,

– kdor je končal univerzitetni študijski program socialne pedagogike,

– kdor je končal univerzitetni študijski program psihologije, kdor je končal univerzitetni študijski program pedagogike (smer – pedagogika).«.

– uredila razredništvo za učitelje v posebnih programih vzgoje in izobraževanja, in sicer tako, da se v besedilo člena (nov 7.a člen Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami), ki določa razredništvo, za besedilom »v drugih razredih« doda besedilo »in stopnjah«;

– učitelju-razredniku priznala eno pedagoško uro tedensko razredništva kot učno obveznost v prvem in zaključnem razredu osnovne šole oziroma zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami in prvem in zaključnem letniku srednje šole, v vseh ostalih razredih osnovne šole oziroma zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami in letnikih srednje šole pa 0,5 pedagoške ure tedensko.

4. Pogajalski skupini se strinjata, da se prevedba delovnih mest »pisarniški referent« opravi na sledeči način:

– za potrebe prehoda v nov plačni sistem in izračun prve plače javnega uslužbenca v skladu z ZSPJS se izvede prevedba delovnega mesta »pisarniški referent« v delovno mesto »administrator« v skladu z Aneksom k Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja RS, in sicer tako, da se v vsakem vzgojno-izobraževalnem zavodu oziroma organizacijski enoti sistemizira toliko delovnih mest »administrator« kolikor je pred uskladitvijo akta o sistemizaciji zavoda sistemiziranih delovnih mest »pisarniški referent«,

– delodajalec mora najpozneje do 1. 9. 2008 javnemu uslužbencu oziroma enemu izmed javnih uslužbencev, ki so prevedeni na delovno mesto iz prejšnje alineje, ponuditi v podpis novo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto poslovni sekretar v skladu s spremenjenimi normativi in standardi, pri čemer se upošteva dosedanja delitev dela in zahtevnost nalog.

5. Če javni uslužbenec ne izpolnjuje izobrazbenih pogojev za zasedbo delovnega mesta poslovni sekretar, si mora ustrezno izobrazbo pridobiti najkasneje v osmih letih od podpisa nove pogodbe o zaposlitvi razen v primeru, da bo izpolnil minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine prej kot v desetih letih od podpisa pogodbe o zaposlitvi.

Delodajalec napoti javnega uslužbenca na izobraževanje v skladu s 55. členom Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS. Vsebina četrte in pete točke tega dogovora se smiselno uporablja tudi pri prevedbi na delovno mesto »knjigovodja«.

6. Vladna stran se zavezuje, da bo minister za šolstvo in šport do 30. 10. 2008 sprejel spremembe in dopolnitve Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, tako da se za vse vzgojitelje in svetovalne delavce VII/1 v vrtcih zmanjšajo oziroma spremenijo pogoji (potrebno število točk in obdobje) za napredovanje v naziv mentor, svetovalec in svetnik iz 8., 9., 10., 11., 12. in 17. člena pravilnika. Pri tem bo izhajala iz dogovora, da se število let potrebnih za napredovanje zniža za eno leto za mentorja in svetovalca ter za dve leti za svetnika. Zahtevano število točk iz naslova uspešno končanih programov strokovnega usposabljanja oziroma iz pridobitve dodatnih funkcionalnih znanj je opisano v prilogi 1 tega dogovora.

7. Vladna stran se zavezuje, da bo pred prvim izplačilom plač po ZSPJS s sindikatoma SVIZ in VIR podpisala spremembo in dopolnitev 1. člena Dogovora o zagotavljanju plačila ur za sindikalno delo z dne 28. 6. 1999. Zaradi uvajanja novega plačnega sistema v javnem sektorju, ki ne pozna več plačil določljivih s količniki, predlagamo, da se besedilo 1. člena Dogovora spremeni tako, da se količniki prevedejo v nominalno vrednost ure, ki se usklajuje na enak način kot osnovne plače v javnem sektorju. Na enak način se plačujejo tudi ure za sindikalno delo na visokošolskih zavodih.

Po sprejetju spremembe dogovora se pripravi prečiščeno besedilo dogovora, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

8. Pogajalski skupini bosta poskušali uskladiti način izračuna vrednosti ure učne obveznosti oziroma ure pedagoške obveznosti, ki je potrebna za obračun dela plače za povečan obseg dela oziroma v primerih izračuna plače, ko ima delavec zmanjšano učno obveznost (14. in 22.e člen ZSPJS), z dogovorjeno formulo naj bi se dopolnil 8. člen Uredbe o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju.

Pogajalski strani se strinjata, da se pri obračunu plače za povečan obseg dela oziroma v primerih izračuna plače, ko ima delavec zmanjšano učno obveznost, izhaja iz stališč, ki so zapisana v prilogi 2 tega dogovora.

9. Pogajalski skupini podpirata ukrepe, ki bodo zagotavljali mehanizme za kakovostno delo na področju vzgoje in izobraževanja z namenom zagotavljanja pogojev za pridobivanje formalnega in neformalnega znanja in usposobljenosti otrok, učencev, dijakov in študentov v času pouka in drugih dejavnosti v okviru in obsegu z zakonom določene oziroma dovoljene delovne obveznosti strokovnih delavcev. Pri tem bosta posebno pozornost namenili oblikam, ki bodo prispevale k večji individualizaciji dela z otroki, učenci, dijaki in študenti tudi izven ur pouka, zagotovili svetovanje učencem, dijakom in njihovim staršem, študentom.

Strokovni delavci bodo posvetili posebno pozornost vzgojno izobraževanemu okolju, ki zagotavlja sprejetost, varnost in ustvarjalno delo učencev in dijakov. Pri tem se posebno pozornost nameni odpravljanju pojavov nasilja v vrtcih in šolah.

Pogajalski skupini si bosta prizadevali, da si bodo strokovni delavci nenehno prizadevali za doseg pričakovanega uspeha in socialnih kompetenc vsakega posameznika in vzgojno izobraževalne ustanove v celoti tudi na podlagi zunanjega preverjanja, evalviranja in dodatnih informacij.

Pogajalski skupini si bosta prizadevali, da bo Slovenija v mednarodnih primerjavah na področju izobraževanja tudi v prihodnje zasedala vidno mesto. Pogajalski skupini si bosta prizadevali, da bodo strokovna izpopolnjevanja in usposabljanja praviloma organizirana v času šolskih počitnic in po potrebi ob sobotah.

10. Pogajalski skupini se zavezujeta, da bosta podpirali takšne spremembe v šolstvu, ki bodo omogočile učinkovitejšo organizacijo dela v vzgoji in izobraževanju in pri tem upoštevali ustrezno obremenitev strokovnih delavcev.

Vladna stran se zavezuje, da se bo o vseh predlogih sprememb iz prejšnjega odstavka te točke, pred uveljavitvijo le-teh usklajevala oziroma posvetovala z reprezentativnimi sindikati.

11. Pogajalski skupini se zavezujeta, da bosta podpirali izvedbo bolonjske reforme s ciljem, da se prenova študijskih programov izpelje po načelih mednarodne primerljivosti in zagotovitve kakovosti, v zakonsko predvidenih rokih.

12. Vlada (Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo) se s tem dogovorom zavezuje, da bo zagotovila sodelovanje reprezentativnih sindikatov pri pripravi Uredbe za financiranje visokega šolstva.

13. Obe strani se strinjata, da se ta dogovor objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Stroški objave se delijo na polovico med pogajalskima skupinama.

Ljubljana, dne 11. junija 2008

Branimir Štrukelj l.r.

Vodja sindikalne pogajalske skupine

dr. Milan Zver l.r.

Vodja vladne pogajalske skupine

PRILOGA 1:

V skladu s šesto točko Dogovora med pogajalskima skupinama Vlade RS in reprezentativnih sindikatov javnega sektorja za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja se spremenijo in dopolnijo sledeče določbe Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, in sicer tako, da se:

V 8. členu se doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko v naziv mentor napreduje vzgojitelj oziroma svetovalni delavec (VII/1)

v vrtcu, ki:

- ima najmanj 3 leta delovne dobe,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega spopolnjevanja oziroma pridobil dodatna funkcionalna znanja, s katerimi lahko v skladu s tem pravilnikom izkaže najmanj 4 točke,
- je opravil različna dodatna strokovna dela in v skladu s tem pravilnikom zbral najmanj 3 točke.«

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek in se spremeni, tako, da se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedilom »prvega oziroma drugega«.

V 9. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko v naziv svetovalec napreduje vzgojitelj oziroma svetovalni delavec

(VII/1) v vrtcu, ki:

- je imel naziv mentor najmanj 3 leta,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega spopolnjevanja oziroma pridobil dodatna funkcionalna znanja, s katerimi lahko v skladu s tem pravilnikom izkaže najmanj 5 točk,
- je opravil različna dodatna strokovna dela in zbral

najmanj 14 točk, od tega najmanj 8 točk za dodatna strokovna dela, ki so v skladu s tem pravilnikom ovrednotena z dvema ali več točkami.«

V 10. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo drugega odstavka prejšnjega člena lahko v naziv svetovalec izjemoma napreduje vzgojitelj oziroma svetovalni delavec (VII/1) v vrtcu, ki:

- ima najmanj 3 leta delovne dobe,
- je nadpovprečno uspešen pri svojem delu,
- je opravil različna dodatna strokovna dela in zbral najmanj 14 točk za dodatna strokovna dela, ki so v skladu s tem pravilnikom ovrednotena s 3 ali več točkami.«

V 11. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko v naziv svetnik napreduje vzgojitelj oziroma svetovalni delavec (VII/1)

v vrtcu, ki:

- je imel naziv svetovalec najmanj 3 leta,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega spopolnjevanja oziroma pridobil dodatna funkcionalna znanja, s katerimi lahko v skladu s tem pravilnikom izkaže najmanj 6 točk,

– je opravil različna dodatna strokovna dela in zbral najmanj 32 točk, od tega najmanj 16 točk za dodatna strokovna dela, ki so v skladu s tem pravilnikom ovrednotena s tremi ali več točkami.«

V 12. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko v naziv svetnik izjemoma napreduje vzgojitelj oziroma svetovalni delavec (VII/1) v vrtcu, ki:

- ima najmanj 6 let delovne dobe,
- je nadpovprečno uspešen pri svojem delu,
- je opravil različna dodatna strokovna dela in zbral najmanj 32 točk za dodatna strokovna dela, ki so v skladu s tem pravilnikom ovrednotena s 3 ali več točkami.«

V 17. členu se spremeni točkovanje nekaterih dodatnih strokovnih del vrtca, in sicer tako, da se:

- dodatno strokovno delo pod številko 13 iz točke a) prenese v točko b);
- dodatno strokovno delo pod številko 19 iz točke b) prenese v točko c);
- dodatno strokovno delo pod številko 7 iz točke c) prenese v točko č);
- dodatno strokovno delo pod številko 4 iz točke č) prenese v točko d);
- dodatno strokovno delo pod številko 1 iz točke e) prenese v točko f).

PRILOGA 2:

V skladu z osmo točko Dogovora med pogajalskima skupinama Vlade RS in reprezentativnih sindikatov javnega sektorja za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja pogajalski strani sprejemata sledeča stališča:

1. Pogajalski strani se strinjata, da se pri izračunu dela plače za povečan obseg dela oziroma v primerih izračuna plače, ko ima delavec zmanjšano učno obveznost, izhaja iz sledečih stališč:

– Plačilo za povečan obseg dela se javnemu uslužbencu obračuna in izplača samo za čas, ko dejansko opravlja povečan obseg dela (v primerih povečanega obsega dela iz naslova dodatne tedenske učne obveznosti se delovna uspešnost izplača samo za čas trajanja pouka, ko javni uslužbenec izvaja dodatne ure učne obveznosti).

– Faktor, ki se uporablja pri izračunu vrednosti ure dodatne obveznosti iz naslova povečanega obsega dela, ne odraža dolžine opravljenega delovnega časa.

– Za obračun plače javnega uslužbenca, ki ima zmanjšano učno obveznost se uporablja isti faktor kot pri izračunu vrednosti ure dodatne učne obveznosti. Pri obračunu zmanjšane učne obveznosti se ne zmanjšuje osnovna plača javnega uslužbenca, temveč plača, ki vsebuje tudi druge dodatke in del plače za delovno uspešnost. Javni uslužbenec prejema zmanjšano plačo (plača v skladu z opravljeno učno obveznostjo), le za čas, ko traja zmanjšana učna obveznost, tj. le za časa trajanja pouka.

2. Pogajalski strani se strinjata, da se pri izračunu dela plače za povečan obseg dela iz naslova dodatne pedagoške obveznosti na visokošolskih zavodih izhaja iz naslednjih stališč:

– Plačilo za povečan obseg dela iz naslova dodatne pedagoške obveznosti se javnemu uslužbencu obračuna in izplača za čas povečanega obsega dela.

– Faktor je kalkulativen element, ki se uporablja pri izračunu vrednosti dodatne pedagoške obveznosti.

15. septembra je bil podpisan dogovor o poslovnih sekretarjih. Dogovor zagotavlja, da se pisarniškim referentom, ki so s 1. septembrom 2008 zasedli delovno mesto poslovnih sekretarjev, upošteva prenos plačnih razredov, pridobljenih na delovnem mestu pisarniškega referenta. Kasneje je nastal zaplet pri prevedbi delovnega mesta »pisarniški referent« v »poslovni sekretar«. Ministrstvo za javno upravo prehod med omenjenimi delovnimi mesti razlaga tako, da naj ne bi bil dovoljen prenos plačnih razredov iz naslova napredovanj. SVIZ in VIR sta zato MŠŠ pozvala k rešitvi zapleta v skladu s pogajalskimi izhodišči obeh pogajalskih skupin. Predlagali so uvrstitev poslovnih sekretarjev v plačne razrede na osnovi 2. odstavka 19. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki določa, da lahko pristojni minister izda soglasje za uvrstitev javnega uslužbenca v plačni razred, ki je za največ pet plačnih razredov višji od plačnega razreda delovnega mesta oz. naziva, če obstajajo za to utemeljeni razlogi.

Nerazjasneno je bilo tudi področje dela o računovodjih. Ministrstvo za šolstvo je preučilo ali so zahteve po umestitvi delovnega mesta računovodja v VII. tarifno skupino in delovnega mesta knjigovodja v VI., upravičene. Do 31. decembra 2008 je Ministrstvo za šolstvo in šport pripravilo rešitve, ki bi jih umestili v pravilnike o standardih in normativih. SVIZ je pri delovnem mestu računovodje v vrtcu zagovarjal stališče, da bi morali biti računovodje – tudi tisti s srednješolsko izobrazbo – uvrščeni na delovno mesto računovodja VI., ker Kolektivna pogodba za javni sektor računovodje V. ne pozna. To bi pomenilo, da bi se jim moralo upoštevati tudi vse plačne razrede, pridobljene do prevedbe. Šolsko ministrstvo je to interpretacijo zavrnilo in uporabilo isti način usklajevanja, kot velja pri poslovnih sekretarjih: postopno prištevanje pridobljenih plačnih razredov do marca leta 2010. S tem se SVIZ – ob pripravi okrožnice – ni strinjal.

Septembra 2008 (9. september) je SVIZ napisal več pisem ministru za šolstvo in šport z naslednjimi perečimi vprašanji:

- vprašanje plačila ur dodatne tedenske učne obveznosti v obsegu dejansko opravljenih ur povečane učne obveznosti (SVIZ je ocenil, da je MŠŠ napačno razlagalo 22.e člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS). Zaradi teha je delodajalec dolžan plačati dodatno tedensko učno obveznost, ne glede na realizacijo. Temu pritrjuje 4. odstavek 22.e člena ZSPJS, ki pravi, da se ta obračuna enako kot redna učna obveznost.
- vprašanje zakaj je učiteljem neupravičeno odvzelo plačilo polovice dodatka za razredništvo, saj je bilo na pogajanjih dogovorjeno, da se normativni obseg dela, ki je potreben za razredniška opravila, ne spreminja. SVIZ je pozval MŠŠ, da obračunavanje dodatka za razredništvo ustrezno popravi in v pravilnike vrne določbe, ki bodo opredeljevale, da sta razredniškemu delu namenjeni dve uri.

Decembra 2008 (21. 11. 2008) je Ministrstvo za šolstvo in šport izdalo okrožnico, kjer je zapisano, da se je moralo vzgojiteljem in pomočnikom vzgojiteljev ob prevedbi plač prenesti vse plačne razrede in

jih prišteti k osnovnemu plačnemu razredu za delovno mesto. To pomeni, da se pomočnikom vzgojitelja – ne glede na to, da so lahko imeli na delovnem mestu pomočnika vzgojitelja IV. stopnjo izobrazbe – pri prevedbi delovnega mesta pomočnik vzgojitelja (19) prištejejo vsi plačilni razredi, ki so jih je zaposleni pridobil pred prevedbo. Napačna je interpretacija, ki so jo zasledili v nekaterih vrtcih, in sicer da se pomočniku vzgojitelja s IV. stopnjo izobrazbe pri prevedbi ne prenašajo plačni razredi, ker je zamenjal tarifni razred. SVIZ je opozoril, da če so bile prevedbe pomočnika vzgojitelja izpeljane skladno s tem neustreznim razlaganjem, je potrebno anekse in plače popraviti, ker sicer lahko zaposleni vložijo tožbo za napačno prevedbo plače.

Na vseh naštetih delovnih mestih lahko zaposleni, ki so bili v času prevedbe v najvišjem plačilnem razredu in niso napredovali več kot tri leta (Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Ur. l. RS, št. 51/08 in 91/08), od 1. oktobra 2008 napredujejo v plačne razrede.

Do 30. oktobra 2008 naj bi v skladu z dogovorom med SVIZ, VIR in ministrom za šolstvo in šport, ministrstvo za šolstvo in šport sprejelo spremembe Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (spremembe se nanašajo na znižanje pogojev za napredovanje vzgojiteljev v vrtcih v nazive). To se ni zgodilo. Na ministrstvu za šolstvo in šport je prišlo do menjave ministra.

11. december 2008 so se predstavniki SVIZ-a (glavni tajnik, pomočnik ter strokovni sodelavec sindikata za informativno dejavnost ter predsedniki sindikalnih konferenc s področij šolstva) sestali na prvem sestanku z novim ministrom za šolstvo in šport. Dogovorili so se, da bo takoj začela delovati tripartitna delovna skupina (sindikati, MŠŠ, ravnatelji) za spremljanje plačnega sistema. Minister za šolstvo in šport je napovedal tudi spremembo člena ZOFVI, ki določa sestavo svetov zavodov. Minister za šolstvo se je odzval na pobudo SVIZ-a o zaposlovanju za določen čas (10 mesecev) ter obljubil, da bo z okrožnico pozval ravnatelje naj ne zaposlujejo za deset mesecev. SVIZ je zavrnil tudi predlog o trajnih mandatih ravnateljev. Na sestanku smo pozornost namenili tudi problematiki evidentiranja delovnega časa strokovnih delavcev v vrtcih in šolah in minister je izkazal pripravljenost, da bi skušali najti najprimernejše rešitve, saj sta vzgojiteljski in učiteljski poklic specifična.

Januarja 2009 je potekala diskusija o trajnih mandatih in plačah ravnateljev. SVIZ ni podpirala predloga o vzpostavitvi trajnih mandatov za ravnatelje in ravnateljice. Zaradi nepravilnega interpretiranja nestrinjanja (da SVIZ nasprotuje uskladitvi plač ravnateljev) je glavni tajnik SVIZ-a na novinarski konferenci razjasnil stališče SVIZ-a.

V Uradnem listu RS, št. 123/2008 (29. decembra 2008) so bile objavljene spremembe Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, kot so bile opredeljene v dogovoru pogajalskih skupin MŠŠ in reprezentativnih sindikatov ob podpisu Aneksa h Kolektivni pogodbi za

dejavnost vzgoje in izobraževanja 11. junija 2008. S spremembami se vzgojiteljem in svetovalnim delavcem v vrtcih zmanjšuje zahtevnost in skrajšuje čas za napredovanje v strokovne nazive.

Maja 2009 (29. maja) je SVIZ sklical sestanek z ministrom za šolstvo in šport, ker so želeli razpravljati o uresničevanju dogovorjenega na prvem sestanku ter o vseh aktualnih vprašanjih:

- spremembe ZOFVI,
- zaposlovanje za določen čas (10 mesecev) v šolstvu,
- plačilo dela šole v naravi,
- nov plačni sistem in
- izplačilo dodatkov ter nekatere druge teme.

SVIZ je predlagal dopolniti k spremembam Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI):

- prvo dopolnilo se nanaša na vzgojitelje in učitelje s končano VI. stopnjo izobrazbe, ki na razpisih za prosta delovna mesta ne morejo kandidirati enakovredno kot kolegi s končano VII. stopnjo izobrazbe, in sicer zaradi členov od 92 do 99 ZOFVI, ki določajo izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta. SVIZ je predlagal takšno besedilo zakona oziroma člena, ki strokovnim delavcem s pridobljeno VI. stopnjo izobrazbe (ob izpolnjenem pogoju, da neprekinjeno opravljajo delo na področju vzgoje in izobraževanja) omogoča enakovredno kandidacijo na prosto delovno mesto.
- drugo predlagano dopolnilo se dotika razumevanja ustreznosti učitelja in ravnatelja. Učitelj, ki ima končano VI. stopnjo izobrazbe, je (glede na trenutni predlog novele) neustrezen in na razpisu za prosto delovno mesto ne more enakovredno kandidirati, medtem ko je njegov pedagoški vodja, ki je pridobil enako stopnjo pedagoške izobrazbe, ustrezen. Ta predlagana sprememba vnaša daljnosežno neenakost v razumevanje ustreznosti učitelja in ravnatelja in zato se z njo ne strinjamo.

Dogovorjeno med SVIZ in MŠŠ je bilo, da bo o tej temi organiziran poseben sestanek med MŠŠ in SVIZ-om (junija 2009). SVIZ je ministra za šolstvo in šport opozoril na neustrezno plačilo dela za šolo v naravi za strokovne delavce ter na možnost neizvedbe šole v naravi z naslednjim šolskim letom. Minister je izrazil, da bodo na ministrstvu preverili, koliko dodatnega denarja bi bilo potrebnega, da bi to vprašanje rešili.

V tistem obdobju je potekala razprava o novem plačnem sistemu. Predstavniki sindikata SVIZ so ministra za šolstvo in šport opomnili, da nekateri dodatki niso dovolj visoki (dodatek za razredništvo, defektološki dodatek in dodatek za poučevanje v kombiniranih oddelkih). Sindikat je vztrajal, naj se v pravilniku uredi oziroma določi zmanjšana učna obveznost za vse učitelje razrednike, in sicer za eno pedagoško uro od prvega do zadnjega razreda. SVIZ je pozval ministra za šolstvo in šport na oblikovanje posebnega delovnega mesta spremljevalec skupine gibalno oviranih učencev in dijakov ter delovno mesto mobilni vzgojitelj. Diskusija z ministrom za šolstvo in šport je potekala tudi o

problematiki presežnih delavcev v srednjem šolstvu ter projekcijam za prihodnja šolska leta. Na MŠŠ so imeli takrat že pripravljenih nekaj aktivnosti in predvidenih ukrepov. Glavni tajnik SVIZ-a pa je ministru predlagal sprejem novega dogovora o reševanju te problematike. Zopet je SVIZ izpostavil problem vprašanja položaja poslovnih sekretark in računovodij v novem plačnem sistemu. Srečanja z ministrom in njegovimi sodelavci so se udeležili glavni tajnik SVIZ-a, predsedniki štirih sindikalnih konferenc ter sindikalna zaupnica in njena namestnica z zavoda CIRIUS iz Kamnika, ki sta ministru predstavili potrebo po oblikovanju novega delovnega mesta pomočnik skupine otrok in mladostnikov s kombiniranimi motnjami v zavodu.

27. julija 2009 je v Uradnem listu Republike Slovenije (št. 58/09) izšel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-H). Novela ZOFVI ureja spremembo sestave svetov zavoda, ustanavljanje delovnih skupin v sodelovanju sveta staršev in vodstva šole, financiranje zasebnih šol, varovanje mreže javnih šol, položaj učiteljev z višjo stopnjo izobrazbe, dopolnjevanje učne obveznosti in pogoje za kandidate za ravnatelje.

S to spremembo zakona se sestava svetov zavodov vrača v razmerja iz leta 2006. Svet javnega vrtca oziroma šole po novem sestavljajo trije predstavniki ustanovitelja, pet predstavnikov delavcev in trije predstavniki staršev. Svet javne poklicne oziroma strokovne šole, gimnazije in javnega dijaškega doma pa sestavljajo trije predstavniki ustanovitelja, pet predstavnikov delavcev, trije predstavniki staršev in dva predstavnika dijakov. V prehodnih določbah je določeno tudi obdobje za uskladitev sestave svetov zavodov. Svet zavoda se mora uskladiti z novimi določbami v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona, torej do februarja 2010.

Velik del spremembe zakona je posvečen urejanju položaja učiteljev z višjo stopnjo izobrazbe. Učitelji, ki so do uveljavitve ZOFVI leta 1996 izpolnjevali pogoje za opravljanje vzgojnoizobraževalnega dela, je sedaj omogočeno enakovredno kandidiranje na razpisih za prosta delovna mesta in zaposlovanje kot kandidatom, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. To v praksi pomeni, da so lahko na razpisih za prosta delovna mesta izbrani kot ustrezni, kar jim omogoča zaposlitev za nedoločen čas, večjo svobodo izbire in mobilnost. Bolj podrobno je urejen termin »neprekinjeno opravljanje dela«. Pred spremembo je tudi le enodnevna prekinitev delovnega razmerja pomenila, da so učitelju ugasnile pravice, ki mu jih je zagotavljal 146. člen ZOFVI. Sedaj je opredeljeno, da trimesečna ali krajša prekinitev ne pomeni prekinitve neprekinjenega opravljanja dela na področju vzgoje in izobraževanja.

Zakon tudi izenačuje pravice za vse učitelje, ki so bili zaposleni 15. 3. 1996 in 24. 6. 2009, ne glede na morebitne vmesne prekinitve. Za nazaj torej dolžina morebitnih prekinitvev ni pomembna, pomembno je le, da je učitelj na datum 24. 6. 2009 (zadnji dan pouka) opravljal delo na področju vzgoje in izobraževanja. Prav tako učitelji, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas iz razloga neustreznosti (imeli so prekinitev delovnega razmerja), lahko sedaj sklenejo pogodbo za nedoločen

čas, če je to potrebno zaradi nemotenega opravljanja dela, za kar pa ni potrebno razpisati prostega delovnega mesta.

5. oktobra 2009 so se SVIZ-ovi predstavniki ponovno sestali s ministrom za šolstvo in šport. Teme pogovora so bile različne:

- o sredstvih za vzgojo in izobraževanje v proračunih za leti 2010 in 2011,
- o predstavitvi stališč sindikata do vladnih predlogov o oblikovanju plač v prihodnjem letu, reševanju problematike 5.a člena, znižanju normativov v srednjih šolah,
- oblikovanje delovnega mesta »pomočnik skupine otrok in mladostnikov s kombiniranimi motnjami« (v zavodu),
- načrtovane spremembe šolske zakonodaje ter pregled sklenjenih dogovorov;
- uresničitev dogovora o vrednotenju razredništva za eno pedagoško uro v vseh razredih osnovnih šol in vseh letnikih srednjih šol;
- o zahtevi o znižanju normativov za dijake in učence v srednjih šolah;
- nezadovoljstvo s plačnimi razmerji v novem plačnem sistemu.

SVIZ je javno protestiral zaradi načina spreminjanja in vsebine sprememb zakona o raziskovalni in razvojni dejavnosti. V veljavni kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost se je ministrstvo obvezalo, da bo sindikalno stran »obveščalo o pripravah zakonskih in podzakonskih aktov s področja organiziranja in financiranja znanstveno-raziskovalne dejavnosti in ji omogočilo sodelovati pri njihovi izdelavi.« Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo nas o nameravanih spremembah zakona ni niti obvestilo, kaj šele, da nam bi omogočilo sodelovati pri spremembah.

Predlog, da bi večino članov upravnega odbora imenovala vlada, je povsem nesprejemljiv in podcenjujoč do znanstvenikov in celotne znanstvene sfere. Predpostavlja namreč, da raziskovalci niso kompetentni, da bi presojali, kdo je sposoben voditi raziskovalni inštitut. Gre za povsem prepoznaven vzorec, ki se uveljavlja tudi v šolstvu – trdi se, da je vloga učiteljskega zbora pri imenovanju ravnateljev prevelika in da jo je treba zato zmanjšati ter povečati vpliv ustanoviteljev, torej občine ali države.

3.3.1.2 Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja

Januarja 2005 (4. januar) so imeli SVIZ-ovi predstavniki prvi sestanek ministrom za šolstvo in šport zaradi napovedi ustanavljanja zasebnih šol in vrtcev. SVIZ je izrazil stališče, da se zavzemajo za javno šolstvo, ne nasprotujejo zasebnim šolam, če se jih le ne ustanavlja na škodo javnih šol in vrtcev. Marca 2007 (15. marca) so sindikalne konfederacije pripravljale shod v podporo javnemu šolstvu in zdravstvu. Shod se je časovno ujemal s spremembami zakonodaje na področju izobraževanja in zdravstvenega sistema. Z javnim shodom so želeli poudariti pravico državljanov do enake dostopnosti do izobraževanja in zdravstvenih uslug ter z javno izraženimi stališči vplivati na oblikovanje zakonskih predlogov, ki se pripravljajo (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o koncesijah v zdravstvu).

V juliju 2007 je SVIZ skupaj s 12 nevladnimi organizacijami (sindikata VIR, vsa tri ravnateljska združenja, dijaška in študentska organizacija, Zveza društev pedagoških delavcev, Zveza društev športnih pedagogov, Društvo šolskih svetovalnih delavcev, Zveza srednjih šol in dijaških domov, Skupnost vrtcev, Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov/Društvo defektologov) napisal in podpisal pismo poslankam in poslancem Državnega zbora »Za kakovostno javno šolstvo.«

Ljubljana, julij 2007

ZA KAKOVOSTNO JAVNO ŠOLSTVO

Spoštovane poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije,

kakovostno javno šolstvo je javno dobro, ki bistveno prispeva k ustvarjanju pogojev za uspešno prihodnost in blaginjo naših državljanek in državljanov. Brez dobrih javnih šol, ki vsem zagotavljajo dostop do kakovostne izobrazbe in visokih standardov znanja, tudi gospodarskega napredka ne bo. Čeprav je za zagotavljanje kakovosti javnega izobraževanja najprej odgovorna država, je to področje, ki se tiče vseh nas. Podpisniki tega pisma smo zaskrbljeni, saj predlagane spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in Zakona o osnovni šoli uveljavljanje ta cilj postavljajo pod vprašaj. Predlagatelj se je reform lotil brez ustreznih analiz obstoječega stanja in predvidenih učinkov napovedanih sprememb, kar je ob takšnih sistemskih posegih v šolsko zakonodajo nesprejemljivo. Iz izkušenj tudi vemo, da mora biti za uspešno uveljavljanje sprememb v izobraževanju, poleg skrbnega razmisleka in temeljitih priprav, dosežena čim večja stopnja družbenega soglasja, česar prav tako ni bilo. O predlaganem besedilu zakona se predlagatelj ni usklajeval z zaposlenimi, čeprav zakon posega v njihove pravice, s starši in ravnatelji pa je bilo usklajevanje zelo omejeno. Ni znano, kdo izmed strokovnjakov s pedagoškega področja je pri spremembah sodeloval, vemo pa, da napovedanih sprememb javno ni podprl nihče. Kljub številnim pozivom, naj se zaradi pomembnosti in obsega sprememb javna razprava podaljša, temu na šolskem ministrstvu niso prisluhnili in so pobudo zavrnilo.

Osrednji cilj reformnih posegov ne more biti zgolj racionalizacija javnega šolstva, saj je vlada odgovorna tudi za kakovost javnih vrtcev in šol. Odgovornost vlade za zagotavljanje kakovosti je pri predlaganih spremembah povsem prezrta. Ali ni v času ugodnih gospodarskih rezultatov upravičeno pričakovati, da bi država del sredstev vložila v izboljšanje pogojev za delovanje javnega šolstva? Če bi država res bila prisiljena znižati stroške za izobraževanje – za kar vlada ni predložila nobenih argumentov – ni sprejemljivo, da istočasno, z davkoplačevalskim denarjem, izboljšuje pogoje za zasebne šole. To vodi k vedno bolj neenakim možnostim za dostop do kakovostne izobrazbe, česar si v demokratični družbi, ki izobraževanje razume kot eno od temeljnih človekovih pravic, ne bi smeli dopustiti. Zasebni vrtci in šole so potrebni in zaželeni, saj bogatijo izobraževalni sistem, ker zadovoljujejo interese tistih staršev, ki želijo vzgajati in izobraževati svoje otroke v skladu s posebnimi pedagoškimi načeli ali religioznimi in moralnimi prepričanji. Ni pa sprejemljivo, da se jih finančno krepi na račun javnih vrtcev in šol, ki na tako vzpostavljenem »šolskem trgu« zaradi sistemskega poslabševanja pogojev ne bodo mogle zagotavljati enake kakovosti.

Radikalne spremembe, kot je denimo financiranje glede na število otrok, učencev in dijakov, bodo nedvomno škodile kakovosti vzgoje in izobraževanja, saj bodo vrtce in šole silile k povečevanju njihovega števila v oddelkih. Predlagatelj tudi nima jasnega odgovora, kaj se bo ob

spremenjenem financiranju zgodilo s podružničnimi in podeželskimi šolami z majhnim številom učencev. Povsem nedorečeno ustanavljanje vzgojno-izobraževalnih centrov bo, namesto objubljenе večje avtonomije vrtcev in šol, pomenilo izgubo pravne samostojnosti vrtcev in šol in povečalo njihovo odvisnost od lokalnih in državnih oblasti. Podpisniki nasprotujemo, da bi lahko akti o ustanovitvi določali, ali bo vrtec oziroma šola imela ravnatelja, svet staršev, svet vrtca oziroma šole ali pa ga ne bo imela. Prav tako bi moral zakon nedvoumno zagotavljati pravico staršev, da lahko njihovi otroci dokončajo osnovno šolo v domačem šolskem okolišu. Nasprotujemo varčevanju pri izbrazbi ravnateljev in učiteljev in zavračamo zniževanje stopnje izobrazbe za učitelje strokovno teoretičnih predmetov v poklicnih in strokovnih šolah.

Spoštovane poslanke in poslanci Državnega zbora, vaša odločitev, da predlaganih zakonskih sprememb ne podprete, bo odločitev za ohranjanje kakovostne javne šole, hkrati pa pomembno sporočilo predlagateljem, da želimo v Sloveniji vztrajati na demokratičnem načelu enakih možnosti dostopa do kakovostne in mednarodno primerljive izobrazbe za vse državljanke in državljane, ne glede na njihov ekonomski in socialni položaj, svetovni nazor ali katere koli druge okoliščine. Vaš glas proti spremembam bo obenem tudi glas za prizadevanja, da na področju kakovostne javne šole vsi skupaj naredimo korak naprej, zlasti tako, da oblikujemo čim širši konsenz o potrebnih spremembah, ki bodo podprte s strokovnimi argumenti in o katerih bo mogoča temeljita, pregledna in predvsem – javna razprava.

Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije, Branimir Štrukelj, glavni tajnik

Društvo Ravnatelj, Nives Počkar, predsednica

Združenje ravnatelj osnovnih šol Slovenije, Oton Račičič, predsednik

Skupnost vrtcev Slovenije, Štefanija Meršnik, predsednica

Zveza srednjih šol in dijaških domov Slovenije, Franc Erjavec, predsednik

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije, mag. Lidija Kastelic, predsednica

Dijaška organizacija Slovenije, Rok Hodej, podpredsednik

Društvo šolskih svetovalnih delavcev Slovenije, Tjaša Siter Jegrišnik, predsednica

Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije, dr. Tadej Vidmar, predsednik

Združenje ravnateljic in ravnatelj vrtcev Slovenije, Janja Vesel Gabrijelčič

Sindikata delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije, Bojan Hribar, sekretar

Pozvali so poslance naj zavrnejo spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), ker »osrednji cilj reformnih posegov ne more biti zgolj racionalizacija javnega šolstva, saj je vlada odgovorna tudi za kakovost javnih šol in vrtcev.«

Po mnenju SVIZ-a predlogi sprememb niso bili pripravljeni na podlagi izračunov in analiz. Še posebej za predlog financiranja na učenca ter vpliv le-tega na število zaposlenih. Ministrstvo za šolstvo in šport je predlagalo ustanavljanje centrov za šole in vrtce. SVIZ- je opozoril, da bodo z ustanavljanjem centrov šole in vrtci izgubili pravno subjektiviteto ter da ni jasnih odgovorov o njihovem delovanju.

Izvršilni odbor SVIZ-a je na seji 28. avgusta 2007 soglasno odločil, da vse članice in člane SVIZ-a pozove k zbiranju podpisov v podporo pismu poslancem »Za kakovostno javno šolstvo«. Podpisovanje je potekalo do konca parlamentarnega postopka (do konca oktobra) sprejemanja ZOFVI. Še pred koncem šolskega leta 2006/2007 je SVIZ poslal svoje stališča sindikalnim zaupnicam in zaupnikom. Pravna služba SVIZ-a je pripravila amandmaje za zakon, ki so jih poslali poslanskim skupinam (vsem opozicijskim strankam) Državnega zbora z namenom, da jih vključijo v zakon. Vladna koalicija jih je ob drugem branju zakona zavrnila v celoti. Do konca parlamentarnega postopka so zbrali 71.299 podpisov. Oktobra 2007 so SVIZ-ovi predstavniki dostavili predsedniku Državnega zbora pismo s prošnjo naj pred tretjo obravnavo sprememb šolske zakonodaje v parlamentu sprejme predstavnike organizacij, ki so zbirale podpise k pozivu poslancem »Za kakovostno javno šolstvo«. 23. septembra

2007 so se sestali s predsednikom Državnega zbora. S tem dogodkom se je akcija zbiranja podpisov »Za kakovostno javno šolstvo« zaključila.

3.3.1.3 Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje

Leta 2005 se je SVIZ pridružil protestnemu shodu pred Ministrstvom za zdravje. Glavi odbor SVIZ-a se je še posebej opredelil do predloga o znižanju bolniškega nadomestila in časovni omejitvi prejemanja nadomestila ter predlog o izločevanju sindikatov iz skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje. 16. junija 2005 je potekal protestni shod proti vladnemu predloga spremem Zakona o zdravstvenem zavarovanju. S strani Ministrstva za zdravje je minister predstavnikom sindikatov obljubil, da je pripravljen na usklajevanje zakona.

3.3.1.4 Socialna varnost

V letu 2005 so se s strani vladne politike obetale ekonomske in socialne reforme. 14. oktobra 2005 je predsednik Vlade Janez Janša članom Ekonomsko-socialnega sveta predstavil ekonomske in socialne reforme (Odbor za reforme). S strani delodajalcem so dobili podporo, saj so reforme predvidele zmanjševanje stroške dela in prispevke za socialne transferje (nadomestila brezposelnim, bolniška nadomestila), predvidevajo lažje odpuščanje ter podaljšujejo delovno dobo za ženske (izenačitev z moškimi).

20. oktober 2005 so sindikati na srečanju s predsednikom vlade zavrnil predlagane ekonomske in socialne reforme. Večina konfederacij in vsi samostojni sindikati – tudi SVIZ – so zavrnil enotno davčno stopnjo in omejevanje naštetih socialnih pravic. Glavni tajnik SVIZ-a je pozval predsednika vlade, da je za takšne spremembe potrebno izpeljati socialni sporazum, ki bo upošteval tudi interese zaposlenih. Zavrnil je tudi preoblikovanje izobraževanja po načelih konkurence in povpraševanja, saj po vseh analizah zasebne šole neboljšujejo kakovosti izobraževanja, povečujejo pa socialne razlike v družbi.

Novembra 2005 je GO SVIZ-a izglasoval udeležbo na demonstracijah proti zmanjševanju socialnih pravic. Izvršilni odbor SVIZ-a pa je soglasno sprejel stališče do predlaganih ekonomskih in socialnih reform, ki jih je sindikatom in delodajalcem na ekonomsko-socialnem svetu predstavil predsednik slovenske vlade s sodelavci.

26. novembra 2005 je na Kongresnem trgu v Ljubljani potekal shod. GO SVIZ je z več kot dvotretjinsko večino izglasoval odločitev o udeležbi na demonstracijah. Na demonstracijah za ohranitev socialne države so sodelovale vse štiri konfederacije (Zveza svobodnih sindikatov, Pergam, Neodvisnost in Konfederacija 90), večina sindikatov iz javnega sektorja ter študentje in upokojeanci.

3.3.1.5 Zaposlovanje in trg dela

Februarja (17. februar) 2005 je potekal sestanek SVIZ-a z ministrom za šolstvo in šport. Sklenili so, da se predstavnike SVIZ-a vključi v dve delovni skupini. Obe skupini sta bili ustanovljeni na pobudo ministrstva za šolstvo in šport. Prva skupina je tista, ki deluje na področju priprave sprememb zunanjega preverjanja znanja. Druga skupina pa skrbi za pripravo predlogov za zmanjšanje administrativnih opravil strokovnih delavcev. Predstavniki SVIZ-a so zopet ponudili v razmislek predlog o enotnem kriteriju za določanje delovne letne obveznosti učiteljev. Minister za šolstvo in šport je predlog SVIZ- a zavrnil.

Maja 2005 (5. maj) je Odbor Državnega zbora za kulturo, šolstvo in šport po skrajšanem postopku obravnaval predloge sprememb Zakona o osnovni šoli. Osrednja tema sprememb se je vezala na nacionalno preverjanje znanja, ki naj ne bi več vplivala na zaključno oceno osnovnega izobraževanja. SVIZ je izrazil stališče, da je to kompleksna sprememba v organizaciji in izvajanju osnovnega šolstva, ki nikakor ne more biti tema, ki bi imela mesto za obravnavo po skrajšanem postopku, temveč po rednem.

Maja (17. maja) 2005 je izvršilni odbor SVIZ-a je na zadnji seji, da bo SVIZ na Ustavno sodišče vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti 146. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Le-ta določa, da lahko vsi, ki so bili ob uveljavitvi zakona zaposleni v dejavnosti in so izpolnjevali pogoje za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, to delo opravljajo tudi po uveljavitvi zakona. Zaradi različnih interpretacij te določbe je prihajalo do različnih sklepanj pogodb o zaposlitvi.

V letu 2005 je potekala tudi razprava o normativih in kadrovskih pogojih v vrtcih. Ministrstvo za šolstvo in šport je pozvalo SVIZ k sodelovanju pri oblikovanju Pravilnika o normativih in kadrovskih pogojih za izvajanje dejavnosti predšolske vzgoje. SVIZ je predlagane predloge zavrnil, ker je pravilnik povečeval za normative za hišnike, čistilke, pomočnice ravnateljev in ravnateljke ter za računovodske delavce. Pravilnik tudi dopušča možnost, da občina ustanovi skupne službe za opravljanje računovodskih, administrativnih in tehničnih nalog (kuharska in hišniška dela), za opravljanje teh nalog lahko celo sklene pogodbo z zunanjim izvajalcem, kar pa bi lahko ogrozilo delovna mesta administrativno-tehničnih delavcev.

30. avgusta 2005 sta se SVIZ in VIR sestala z ministrom za šolstvo in šport. Osrednja tema pogovorov je bil postopek imenovanja ravnateljev in vloga vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega zbora pri tem. Minister je napovedal zakonsko spremembo v postopku imenovanja, ki predvideva, da naj bi minister dajal soglasje že pred dokončnim imenovanjem na svetu zavoda. Minister je na tem

sestanku zavrnil SVIZ-ov predlog pravilnika o letni delovni obveznosti učiteljev, ki ga je pripravila delovna skupina. Ob zavrnitvi je izrazil stališče, da merila za razporeditev letne delovne obveznosti strokovnih delavcev niso v pristojnosti ministrstva, temveč o tem odločajo ravnatelji.

V začetku meseca septembra 2005 je bil v Delu prispevek, da je bila na ministrstvu za šolstvo in šport že septembra ustanovljena strokovna komisija za preučitev mogočih konceptualnih in organizacijskih sprememb v osnovni šoli. SVIZ-a ministrstvo ni povabilo k sodelovanju. Kljub pozivanju ministra za šolstvo in šport naj obrazloži zakaj SVIZ ni povabljen k sodelovanju, SVIZ ni prejel nobenega odgovora.

Januarja 2006 (11. in 12. januarja) 2006 je minister za šolstvo in šport na vse osnovne in srednje šole ter dijaške domove poslal okrožnico, v kateri zahteva od ravnateljev, naj ob odhodu delavca v pokoj razporedijo njegovo delovno oziroma učno obveznost med druge zaposlene. Ravnatelji so tako dolžni prerazporediti učno obveznost med zaposlene tudi v primeru daljše odsotnosti posameznega učitelja (daljši bolniški dopust, porodniški dopust). Šele če z notranjo razporeditvijo učne obveznosti ni mogoče zagotoviti, da bi vzgojno-izobraževalno delo potekalo nemoteno, lahko ravnatelj zaprosi ministrstvo za soglasje za objavo prostega delovnega mesta. SVIZ je nasprotoval zmanjševanju števila učiteljev in povečanju tedenske učne obveznosti, saj je to v nasprotju s 120., 121., 122. in 123. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Navodilo prav tako ni skladno s 124. členom, ki izjemoma omogoča ravnatelju, da lahko poveča učno obveznost učitelja, če pouka ni mogoče organizirati v skladu s predmetnikom.

Februarja (10. februar) 2006 je potekal sestanek med predstavniki SVIZ-a in predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport. Osrednji pogovor je potejak okoli Okrožnice ministrstva za šolstvo in šport o povečanju učne obveznosti učiteljem. Minister je odločitev o povečevanju tedenske učne obveznosti in zmanjševanju števila učiteljev utemeljil s sklepom vlade o zniževanju števila zaposlenih v javnem sektorju v prihodnjih dveh letih. Predstavniki SVIZ-a so zavrnil predlog s utemeljitvijo, da ni to v skladu s 124. členom ZOFVI. Ta pravi, da ravnatelj lahko poveča tedensko učno obveznost do 5 ur, če tako zahteva organizacija pouka. Ministra in člane njegovega kabineta smo seznanili z odločitvijo IO SVIZ, da bo Glavnemu odboru SVIZ predlagal sindikalne dejavnosti, ki ne izključujejo stavke, če bo ministrstvo vztrajalo pri svoji odločitvi.

SVIZ je na sestanku dosegel, da je minister za šolstvo in šport sporno okrožnico začasno umaknil in predlagal naj se do konca februarja dopolni s pojasnili.

1. marca 2006 je šolsko ministrstvo dopolnilo okrožnico o zaposlovanju v letih 2006 in 2007 ter s tem vzpostavilo kompromis, ki potrjuje da je bilo delo SVIZ-a uspešno.

Aprila (10. april) 2006 je SVIZ objavil, da zbirajo podpise proti zmanjševanju števila predstavnikov delavcev v svetu zavoda, kajti minister za šolstvo in šport je napovedal spremembo dveh določb Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, in sicer:

- MŠŠ zmanjšuje število zaposlenih v svetu zavoda. Po predlogu naj bi se število predstavnikov zaposlenih zmanjšalo z zdajšnjih 5 na 3, skupno število članov sveta pa z 11 na 9.

Minister za šolstvo in šport je želel zmanjšati vpliv zaposlenih na odločitve v svetih zavodov ter s tem vzpostavil nezaupanje do pedagoških delavcev v šolah in vrtcih ter dijaških domovih.

- Spreminja se postopek imenovanja ravnatelja

Vloga sveta zavoda pri imenovanju ravnatelja se s to spremembo zmanjšuje, minister za šolstvo in šport pa bi imel pri odločanju o podeljevanju soglasja bolj proste roke kot doslej, saj se kandidati za ravnatelje ob ministrovem nesoglasju na odločitve ne bodo mogli pritožiti.

Predlagane spremembe omenjenega zakona spreminjajo način diferenciacije med učenci v 8. in 9. razredu. Zunanja diferenciacija se dopolnjuje še z drugimi oblikami diferenciacije (oblikovanje heterogenih ali homogenih skupin, vključevanje drugega učitelja v skupine), a nivojski pouk ostaja kot oblika zunanje diferenciacije. Odločitev o izbiri oblike diferenciacije bo prepuščena svetom šol, ki se bodo lahko na predlog ravnatelja vsako leto posebej določili obliko diferenciacije. GO SVIZ-a je v stališču do sprememb Zakona o osnovni šoli izrazil tudi pričakovanje, da bo ministrstvo odgovorilo na kritične pripombe enajstih strokovnjakov z Oddelka za pedagogiko na ljubljanski Filozofski fakulteti, ki so ostali brez strokovnih odgovorov. Odločanje o obliki diferenciacije takoj pokaže, zakaj je sestava sveta šole tako pomembna.

Maja (16. maja) 2006 so predstavniki SVIZ-a odnesli na vpogled 21.247 podpisov članov SVIZ-a proti zmanjševanju števila zaposlenih v svetih zavodov, ki so jih zbrali zaposleni v šolah, vrtcih in dijaških domovih.

SVIZ se je kot pomemben socialni partner v letu 2006 vključeval tudi v obravnave predloga sprememb Zakona o delovnih razmerjih. Začetek pogajanj je bil neuspešen, saj se niti delodajalci niti sindikati niso želeli pogajati brez navzočnosti ministra za delo, družino in socialne zadeve. Vlada med drugim predlaga skrajšanje minimalnih odpovednih rokov, delno znižanje odpravnin, spremembe pri postopku odpovedi pogodbe o zaposlitvi, spremembe postopka odpovedi zaposlitve večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov ...

Zaradi spreminjanja Zakona o osnovni šoli je bilo ministrstvo za šolstvo in šport prisiljeno v kratkem času spremeniti osem pravilnikov: Pravilnik o diferenciaciji, Pravilnik o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli, Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole, Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli, Pravilnik o dokumentaciji v devetletni

osnovni šoli, Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami v osnovnih šolah s prilagojenim programom in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli. V SVIZ-u so opozorili, da je nemogoče v tako kratkem času kakovostno spremeniti vse predlagane pravilnike.

Junija 2006 je SVIZ prevzel pobudo za spremembo normativov v srednjih šolah. Predlagali so zmanjšanje normativov za dva (v gimnazijskih programih) do pet (v programih nižjega poklicnega izobraževanja) dijakov z namenom, da se bo s tem izboljšala kakovost poučevanja v teh šolah.

V začetku junija 2007 je v Ljubljani potekal posvet o nasilju v slovenskih vrtcih in šolah. Številne ravnateljice sta nagovorila šolski minister in glavni tajnik SVIZ-a. Slednji je predlagal oblikovanje resolucije, ki naj bi postala okvir, znotraj katerega bi vrtci in šole izdelali svoje poglede in opredelitve.

8. septembra 2006 so sindikati pripravili pred Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. IO je na svoji 65. seji, 29. avgusta 2006 potrdil udeležbo SVIZ-a, da se shoda udeleži s 150 do 200 sindikalnimi zaupniki.

Vlada RS je sredi poletja (26. julija 2006) potrdila predloge Ministrstva za šolstvo in šport o spremembah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), ki strokovnim delavcem jemljejo dva predstavnika v svetu zavoda. SVIZ je temu nasprotoval, saj je bilo očitno, da se hoče MŠŠ izogniti razpravi o spremembah.

Novembra 2006 (2. novembra) so potekale razprave v državnem zboru, kjer so poslanci obravnavali novelo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Prisotnih je bilo tudi 80 vzgojiteljic in učiteljic ter učiteljev. SVIZ je ocenjeval, da je ključni razlog za spremembo zakona v postopku imenovanja ravnateljev. Z manjšim številom zaposlenih v svetih zavodov se bo namreč povečal vpliv ustanovitelja in upravičeno je bilo pričakovati, da se bo tako povečal vpliv politike na imenovanje ravnateljev in tudi na druge odločitve, ki so v pristojnosti sveta zavoda. Vladajoča koalicija je podprla predlagane spremembe.

SVIZ je zato pripravil predlog veta na ZOFVI, ki ga je posredoval Državnemu svetu. Državni zbor je o vetu odločal 8. novembra 2006 in ga tudi izglasoval, tako da so morali poslanci v Državnem zboru ponovno glasovati o noveli ZOFVI. Istega dne je potekala v Državnem zboru tudi novela Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki naj bi urejal postopek usmerjanja v programe vzgoje in izobraževanja. Novela je med drugim spreminjala sestavo komisij prve in druge stopnje. Po novem predlogu naj jih bi sestavljali le trije stalni člani, in sicer defektolog, psiholog in zdravnik, v komisiji pa lahko sodeluje tudi vzgojitelj ali učitelj, ki izvaja vzgojno-izobraževalno delo z otrokom. S sprejetjem novele tega zakona je bilo potrjeno, da bo obravnava otrok s posebnimi potrebami potekala

skupinsko. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-A) je bil sprejet 2. novembra 2006 (Uradni list RS, št. 118/2006 z dne 17. 11. 2006)

Leto 2007 se je pričelo z razpravo novele zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki je potekala že od leta 2005. Takrat so sindikati (med njimi tudi SVIZ) zahtevali, da naj minister za zdravje sporne predloge umakne. To je udeležil po pogajanjih, ki so se sklenila v začetku leta 2007 – bolniška nadomestila (razen za izjeme) tako ostajajo enaka, prav tako se ni spremenil čas prejemanja bolniškega nadomestila. Z umikom najbolj spornih predlogov so sindikati povsem ohranili in zavarovali pridobljene pravice zaposlenih, kar je eden od pomembnejših uspehov sindikatov v zadnjem obdobju.

Že 22. decembra 2006 je Ministrstvo za šolstvo in šport objavilo povabilo k javni razpravi o Pravilniku o šolskem redu v srednji šoli. Čas za pošiljanje pripomb in predlogov je bil omejen na en teden (dejansko torej na štiri delovne dni). V javno razpravo niso bili povabljeni predstavniki SVIZ-a. Pravilnik o šolskem redu je bil izdan 7. marca 2007 (Uradni list RS, št. 43/2007 z dne 18. 5. 2007)

V februarju 2007 je SVIZ zavrnil zmanjševanje izbirih predmetov v osnovni šoli. Strokovni svet za splošno izobraževanje namreč ni podprl predlaganega krčenja števila izbirih predmetov in ur zanje. Ministrstvo za šolstvo in šport je to predlagalo zaradi domnevne preobremenjenosti otrok ter z namenom racionalizacije organizacije in izvedbe pouka.

Kljub zagotovitvi ministra za šolstvo in šport, da besedilo sprememb Zakona o vrtcih ne obstaja so SVIZ-ovi predstavniki kmalu prišli do osnutka teh sprememb. Tako je predvideval naslednje: predlagano je zmanjšanje časa sočasne prisotnosti vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljice v oddelkih, povečanje časa neposrednega dela vzgojiteljice v oddelku na najmanj 30 ur, povečanje števila otrok v oddelku na 14 otrok v prvem in na 24 v drugem starostnem obdobju. 23. februarja 2007 so Skupnost vrtcev Slovenije, Združenje ravnateljic in ravnateljev vrtcev Slovenije ter sindikata VIR in SVIZ pripravili novinarsko konferenco, kjer so se odzvali na osnutek sprememb Zakona o vrtcih. Predsednica Sindikalne konference predšolske vzgoje je v imenu SVIZ-a na novinarski konferenci predstavila stališča, ki so bila sprejeta dan prej na razširjeni seji predsedstva sindikalne konference. Takrat je bilo sklenjeno, da:

- je predlog, da naj delo vzgojitelja v oddelkih prvega starostnega obdobja opravljajo pomočniki vzgojitelja s V. stopnjo izobrazbe z osmimi leti delovnih izkušenj, nesprejemljiv in v nasprotju s prizadevanji stroke;
- SVIZ nasprotuje predlogu o zviševanju števila otrok oziroma uzakonjenju sedanjega fleksibilnega normativa o številu otrok v oddelkih;
- nasprotujemo predlaganemu skrajševanju sočasnosti vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja v oddelku v prvem starostnem obdobju s 6 na 4 ure;

- povečevanje ur neposrednega dela z otroki vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja (najmanj 30 ur neposrednega dela z otroki za vzgojitelja oziroma 35 ur za pomočnika vzgojitelja) ni sprejemljivo.

Visoka izobrazba in velika strokovna usposobljenost vzgojitelja je zaradi zahtevnosti in odgovornosti tega poklica ne le potrebna, temveč nujna. Univerzitetna izobrazba vzgojitelja je tako rekoč obvezna, enako kot za učitelje v osnovnih ali srednjih šolah, saj je predšolska vzgoja del šolskega sistema. Tega se zavedajo in so k temu cilju usmerjene vse razvite evropske države.

Aprila (3. aprila) 2007 so se sestali predstavniki šolskega ministrstva in obeh šolskih sindikatov (SVIZ in VIR). Tema pogovora so bile napovedane reforme v šolstvu oziroma spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) ter Zakona o osnovni šoli (ZOŠ). Delegacijo SVIZ-a je vodila predsednica, sestanka pa so se udeležili še glavni tajnik ter predsedniki sindikalnih konferenc s področja vzgoje in izobraževanja. SVIZ je na sestanku in pozneje na srečanju z novinarji ponovil svoje že dlje znano stališče, da je javno šolstvo vrednota in da je zanj odgovorna država. SVIZ se prav tako ni strinjal z racionalizacijo in varčevanjem v javnem šolstvu, ker bi to povzročilo presežke med administrativno-tehničnimi in strokovnimi delavci. Zelo nenavadno je, da ministrstvo spodbuja racionalizacijo v javnem šolstvu, a obenem napoveduje povišanje stopnje financiranja zasebnih šol na 100 odstotkov (s sedanjih 85). SVIZ nasprotuje tudi izjemno veliki spremembi financiranja v osnovnih šolah na posameznega učenca (ali "na glavo"), saj bo to nedvomno ogrozilo obstoj manjših šol z manj učenci.

Maja (22. maja) 2007 je potekala seja Glavnega odbora SVIZ-a. Oblikovali so stališča do stališč ministra za šolstvo in šport o spremembah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in Zakona o osnovnih šolah. IO je opozaril, da brez ustreznih analiz ni mogoče izdelati ocene stanja, brez nje pa ni mogoče smiselno pripraviti nabora potrebnih sprememb. Za IO SVIZ je bilo nesprejemljivo:

- da se v javnem šolstvu predlagajo racionalizacije, zasebnemu šolstvu pa se povečuje delež financiranja iz javnih sredstev;
- financiranje osnovnih šol na učenca, saj bo ta sprememba ogrozila obstoj podružničnih šol, zmanjšala število delovnih mest in zaradi povečevanja učencev v oddelkih znižala kakovost pouka;
- prenos svetovalne dejavnosti v centre;
- zmanjševanje števila ur izbirnih predmetov in s tem, da k izbirnim predmetom ni treba hoditi učencem, ki obiskujejo glasbeno šolo.

6. aprila 2007 je Ministrstvo za šolstvo in šport objavilo okrožnico za prihodnje šolsko leto, kjer je napovedovalo povečanje števila učencev za oblikovanje učnih skupin za izvedbo nivojskega pouka oziroma diferenciacije v heterogenih učnih skupinah. Na MŠŠ so predlagali, naj se skupine oblikujejo na podlagi meril, ki še niso spremenjena in ta trenutek nimajo podlage v Pravilniku o izvajanju diferenciacije pri pouku v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 63/2006 z dne 16. 6. 2006).

SVIZ sodeluje v delovni skupini za Zakon o vrtcih. Skupina je poskušala oblikovati bolj sprejemljivo besedilo zakona. Predstavnica SVIZ-a je vztrajala pri stališčih, ki jih je oblikovalo predsedstvo sindikalne konference SVIZ za predšolsko vzgojo (proti zmanjšanju sočasnosti, proti povečevanju števila otrok v oddelkih, proti znižanju izobrazbe za vzgojiteljice).

18. maja 2007 je Ministrstvo za šolstvo in šport na svojih spletnih straneh objavilo osnutka sprememb in dopolnitev krovnih šolskih zakonov, in sicer Zakona o osnovni šoli (ZOŠ) ter Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Za pošiljanje morebitnih pripomb k predlogom sprememb je določilo štirinajstdnevni rok. SVIZ je v sporočilu za javnost opozoril, da je nedopustno, da je čas za javno razpravo o reformah prekratek (organizacija, financiranje, odnosa med javnim in zasebnim, pravice otrok do enakopravnega dostopa do javnih šol, izguba delovnih mest). SVIZ-ovemu pozivu za podaljšanje javne razprave so se pridružili še Skupnost vrtcev Slovenije, Združenje ravnateljic in ravnateljev vrtcev, Oddelek za pedagogiko in andragogiko na Filozofski fakulteti, Dijaška organizacija, Strokovni svet za splošno izobraževanje in Združenje svetov staršev ljubljanskih osnovnih šol. Žal minister za šolstvo in šport javne razprave ni podaljšal. Zaradi tega je 12. junija 2007 Glavni odbor SVIZ na izredni seji opredelil aktivnosti, ki bi preprečile škodljive spremembe zakona.

V juniju 2007 so osnovne šole prejele navodilo o oblikovanju oddelkov podaljšanega bivanja, v skladu s katerim se povečuje število otrok v posamezni skupini – kjer so učenci iz dveh razredov, s 24 na 28 učencev, in v skupinah, v katerih so učenci iz treh oddelkov, z 21 učencev na 28. To navodilo je v nasprotju s 25. členom Pravilnika o standardih in normativih v osnovnih šolah (Uradni list RS, št. 57/2007 z dne 29. 6. 2007). Te spremembe se niso uresničile.

Jeseni 2007 so poslanke in poslanci v Odboru Državnega zbora za kulturo, šolstvo in šport žal zavrnilo vse ključne predloge SVIZ-a za izboljšanje Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) ter Zakona o osnovni šoli (ZOŠ). Vzgojno-izobraževalni centri so nedomišljeni, odvzemajo pravno samostojnost šolam in vrtcem, odločitev o obstoju svetov zavodov, svetov staršev in ravnateljev združenih šol je odvisna od ustanoviteljev. Tudi financiranje po dijakih je ostalo enako sporno, izvzete pa so osnovne šole, kar pomeni korak v pravo smer. Spremenilo se ni niti financiranje zasebnih šol – še vedno je namreč predvideno 100-odstotno financiranje, kot je bilo predlagano. Prav tako so zavrnilo predlog, da naj bi bili sveti zavodov spet organizirani, kot so bili poprej. Zakon o osnovni šoli ukinja splošni učni uspeh, drugi tuji jezik vpeljuje na račun zmanjšanja izbirnih

predmetov, novo je tudi, da je z obiskovanjem glasbene šole mogoče nadomestiti izbirni predmet. Pred odločanjem v omenjenem odboru je Ministrstvo za šolstvo in šport v sporočilu za javnost zavajajoče trdilo, da so na neformalnem sestanku zblížali stališča »o dveh najpomembnejših še odprtih vprašanjih pri predlaganih spremembah ZOFVI«. 21. septembra 2007 je potekala v Državnem zboru peturna javna razprava o spremembah ZOFVI in ZOŠ, ki so se je udeležili številni strokovnjaki in predstavniki zainteresirane javnosti. 26. oktobra 2007 je v parlamentu potekalo tretje branje o sprejemu novel ZOFVI in ZOŠ. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (ZOSn-F) je bil sprejet 26. 10. 2007 (Uradni list RS, št. 102/2007 z dne 9. 11. 2007).

Šolsko ministrstvo je predstavilo teze zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih, ki so več kot pol leta nastajale v posebni delovni skupini, v kateri je sodelovala tudi predstavnica SVIZ-a. S kompromisom so umaknili so štiri sporne predloge:

- predlog za zmanjšanje sočasnosti navzočnosti vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljice v oddelku,
- predlog o povečanju števila otrok v oddelkih,
- znižanje stopnje izobrazbe vzgojiteljic v vrtcu in
- povečanje obsega dela z otroki za vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja.

Oblikovanje novele Zakona o vrtcih v delovni skupini in s širokim soglasjem je dober zgled, kako naj bi socialni partnerji uspešno sodelovali pri spreminjanju in usklajevanju zakonov.

V začetku novembra 2007 je Ministrstvo za šolstvo in šport povabilo na 24. sestanek projektne skupine tudi SVIZ, kjer so obravnavali uvajanje novega načina financiranja in upravljanja srednjega in višjega šolstva. Ker SVIZ ni dobil vabil za poprejšnjih 23 sestankov nismo mogli sodelovati pri pripravi novega načina financiranja. S pismom je SVIZ pozval MŠŠ, da se predstavniki SVIZ-a čimprej vključijo v delovne skupine.

13. februarja 2008 je parlamentarni Odbor za kulturo, šolstvo in šport je obravnaval novelo Zakona o vrtcih. Člani Odbora so obravnavali kar nekaj dopolnil k predlogu zakona, tudi tiste, ki jih je pripravil SVIZ, a so slednje vse zavrnil. 29. februarja 2008 je bil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih sprejet (Uradni list RS, št. 25/2008 z dne 14. 3. 2008).

V maju 2008 je Ministrstvo za šolstvo in šport je SVIZ-u v skladu z ZOFVI v mnenje in obravnavo poslalo predloge sprememb pravilnikov o normativih in standardih:

- za izvajanje izobraževalnih programov za pridobitev poklicne in srednje strokovne izobrazbe;
- za izvajanje gimnazijskih programov;
- v dijaških domovih;

- za izvajanje programa osnovne šole;
- za izvajanje programa osnovne šole v dvojezičnih osnovnih šolah in osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom;
- za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami v osnovnih šolah s prilagojenim programom in zavodih.

Novembra 2008 je bila izvoljena nova vlada. Glavni odbor SVIZ je novi vladi posredoval zahtevo, naj Državnemu zboru predlaga:

- spremembo 46. člena ZOFVI, ki opredeljuje sestavo svetov zavodov, in v zakon vrne besedilo, ki je bilo spremenjeno konec leta 2006;
- spremembo 33. člena Zakona o raziskovalni dejavnosti, v sklopu katerega naj bi odpravili možnost, da lahko vlada imenuje večino predstavnikov v upravne odbore javnih raziskovalnih zavodov;
- spremembo 42. člena Zakona o uveljavljanju javnega interesa na področju kulture, kar bo zaposlenim zagotovilo eno tretjino članov v svetih zavodov.

Ministrstvo za šolstvo in šport je upoštevalo predloge, da v primerih, ko imajo učitelji razredniki nižjo učno obveznost od polne (npr. polovično učno obveznost), ni dopustno zniževati deleža ur razredništva, ki se všteta v pedagoško obveznost. To pomeni, da se razredniku, ki nima polne učne obveznosti, priznava razredništvo v tedenski učni obveznosti v enakem obsegu kot učitelju s polno učno obveznostjo.

Ministrstvo za šolstvo in šport je SVIZ-u v skladu z ZOFVI poslalo v mnenje in obravnavo predloge sprememb pravilnikov o normativih in standardih: za izvajanje izobraževalnih programov za pridobitev poklicne in srednje strokovne izobrazbe; za izvajanje gimnazijskih programov; za izvajanje programa v dijaških domovih; za izvajanje programa osnovne šole; za izvajanje programa osnovne šole v dvojezičnih osnovnih šolah in osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom; za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami v osnovnih šolah s prilagojenim programom in zavodih. Sodelovanje z MŠŠ je bilo konstruktivno in sodelujoče.

SVIZ je od Republiškega aktiva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, ki deluje v okviru Skupnosti vrtcev Slovenije, prejel dopis, v katerem je opisana problematika zaposlenih mobilnih specialnih pedagogov/defektologov v vrtcu in (ne)uvrstitve njihovega delovnega mesta v nov plačni sistem. Zaposleni na delovnem mestu »mobilni specialni pedagog/defektolog« izvajajo program za predšolske otroke s prilagojenim izvajanjem in z dodatno strokovno pomočjo. Ob uvajanju novega plačnega sistema in pregledu kataloga funkcij, delovnih mest in nazivov pa svojega delovnega mesta v tem katalogu niso našli. Na to so opozorili MŠŠ, ki je v kasnejši okrožnici sporočilo, da se bo mobilnega

specialnega pedagoga/defektologa v vrtcu uvrstilo v plačni sistem in plačne razrede pod enakimi pogoji kot vzgojitelja. SVIZ je ministra pozval:

- k iskanju primernejše rešitve za te zaposlene v vrtcih ter predlagal sestanek, kjer bi poiskali najustreznejše rešitve;
- naj se v najkrajšem času spremeni KP VIZ pri tej točki, da pa specialni in rehabilitacijski pedagogi v slovenskih vrtcih do spremembe kolektivne pogodbe ne bi ostali neustrezno uvrščeni v nepravi(čni) plačni razred.

V začetku februarja 2009 je Ministrstvo za šolstvo in šport je imenovalo delovni skupini, v katerih sodelujeta tudi predstavnika SVIZ-a. Prva delovna skupina je pripravljala poskus za izvedbo prenovljenega gimnazijskega programa. Druga delovna skupina pa je bila namenjena za preučitev pravne ureditve šolstva (koliko obstoječa zakonodaja ovira izvajanje pedagoške dejavnosti).

V juniju 2009 so članice in člani Glavnega odbora SVIZ so na izredni seji obravnavali besedilo predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Razpravljali so tudi o zapiranju javnih izobraževalnih zavodov za odrasle v Ljubljani ter o spreminjanju Pravilnika o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

Novela ZOFVI je bila pripravljena na temelju zagotovila strank pred zadnjimi državnozborskimi volitvami, da se bo sestava svetov zavodov javnih vrtcev in šol spremenila. S spremembo zakona se sestava vrača v razmerja, kakršna so bila pred spremembo zakona leta 2006. Sprememba omejuje možnosti sveta staršev, da bi samostojno ustanavljali delovne skupine, varuje obstoj in razvoj javnih osnovnih in glasbenih šol. Ureja tudi položaj učiteljev s končano višješolsko izobrazbo. SVIZ se je s šolskim ministrstvom se je pri zgoraj omenjenih razpravah intenzivno usklajeval:

- pri noveli ZOFVI;
- pripravili amandmajeve k noveli ter
- končno podpisali izjavo o usklajenosti.

Prav tako je SVIZ ob sedmem členu z MŠŠ uskladil tudi besedilo dopolnil. Vsa se nanašajo na učitelje, ki imajo višješolsko izobrazbo. Spremembe so se uresničile z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju izobraževanja (ZOFVI-H) Uradni list RS, št. 58/2009 z dne 27. 7. 2009, Uradni list RS, št. 64/2009 z dne 10. 8. 2009 (popravek), Uradni list RS, št. 65/2009 z dne 14. 8. 2009 (popravek).

17. novembra 2009 je potekal zbor sindikalne konference srednjih, višjih šol in dijaških domov SVIZ-a na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani. Razpravljali so o:

- nepravilnih obračunih tedenske učne obveznosti učiteljev,
- o normativih in standardih v srednjih šolah,
- vrednotenju razredništva in potrebnem programu reševanja presežnih strokovnih delavcev v srednjih šolah.

Po uveljavitvi novega plačnega dogovora je bilo v delovni skupini MŠŠ, ravnateljev in SVIZ, ki jo je vodila državna sekretarka, dogovorjeno, da se razredniško delo v vseh letnikih srednjih šol upošteva kot ena pedagoška ura, vendar dogovor ni bil uresničen. Zato je SVIZ vztrajal, da se dogovor prične uresničevati.

Decembra 2009 je potekala razprava o Zakonu o stawkah, Zakonu o vrtcih in Zakonu o otrocih s posebnimi potrebami. Najpomembnejše vprašanje, o katerem socialni partnerji niso dosegli soglasja, je povezano s plačilom stavke.

SVIZ je pri spremembah Zakona o vrtcih predlagal, naj se v spremembah uredi izobrazba vzgojiteljic, in sicer podobno, kot je bilo to opredeljeno za učitelje z višješolsko izobrazbo v ZOFVI, prav tako pa tudi dopolnitev 16. in 17. člena zakona, ki opredeljujeta kombinirane in heterogene oddelke. Nekateri predlogi so dobili svoje mesto v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-E) (Uradni list RS, št. 36/2010 z dne 4. 5. 2010).

3.3.1.6 Zaključek

Sindikata SVIZ je bil v letih 2005 do 2009 izjemno aktiven na področju plačne politike, zaposlovanja ter socialne politike. Izjemno pomembno je, da se vključuje tudi v druga področja socialnega dialoga in podpira tudi druge sindikate pri uresničevanju njihovih zahtev. SVIZ je predstavnik članov pomembnega segmenta naše družbe, to je pedagoških delavcev, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in vzgojo mladih ljudi ter so temeljni nosilec prenosa in spodbujanja znanja ter razvoja. Po analizi dokumentov je sindikat SVIZ eden izmed aktivnejših in močnejših reprezentativnih sindikatov na področju socialnega dialoga z vlado (ministrstvi). Aktivno posega in se zavzema za ustrezno plačno politiko zaposlenih v šolstvu (ne samo za neposredne izvajalce) temveč tudi za administrativno tehnični kader zaposlen v šolskem sistemu. Vlada (še posebej Ministrstvo za šolstvo in šport) ima strokovnega in profesionalnega socialnega partnerja v socialnem dialogu pri spremembah Zakonov in Pravilnikov za področje dejavnosti vzgoje in izobraževanja. Obstaja možnost, da je SVIZ eden izmed močnejših zagovornikov strokovnosti kot pa posamezna strokovna združenja v Sloveniji. Vpestitost SVIZ-a v socialno mrežo različnih socialnih partnerjev (poleg ministrstev tudi strokovna združenja, društva in druge organizacije s podobnimi interesi).

3.3.2 Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije (SZSVS)

3.3.2.1 Predstavitev

Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije se je 7. decembra 1990 na izredni skupščini odločil za samostojno, nadstrankarsko in stanovsko pot. Njihovo delo je usmerjeno v (www.sindikat-zsvs.si):

- varovanje pravic iz kolektivne pogodbe,
- brezplačno pravno pomoč in varstvo pri uveljavljanju pravic iz delovnega razmerja,
- solidarnostno pomoč iz solidarnostnih sredstev sindikata,
- najemanje kreditov v Delavski hranilnici,
- informacije preko sindikalnega glasila *Obtok*,
- različne popuste,
- druge ugodnosti, ki izhajajo iz statuta.

Glasilo Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije *Obtok*, ki ga izdaja Republiški odbor, izhaja mesečno že od 1992. leta. Z *Obtokom* obveščajo članice in člane o delu sindikata, pomembnih dogodkih in aktivnostih.

Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije je član [Public Services International](#), najvišjega svetovnega sindikalnega združenja javnega sektorja. Člani sindikata so preko 260 sindikatov zavodov povezani v 9 konferenc sindikatov dejavnosti, na čelu katerih je Republiški odbor kot najvišji organ med kongresoma. Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije predstavlja in vodi predsednik sindikata, ki ga vsakih pet let izvoli kongres. 2006 leta se je sindikata SZSVS vključil v Konfederacijo sindikatov javnega sektorja Slovenije. V sindikatu zdravstva in socialnega varstva so vključene naslednje konference: konferenca sindikatov bolnišnic, konferenca sindikatov zdravstvenih domov, konferenca sindikatov socialni zavodov, konferenca sindikatov centrov za socialno delo, konferenca sindikatov lekarn, konferenca sindikatov zdravilišč, konferenca delavcev pri virih ionizirajočega sevanja, konferenca sindikalnih zavodov za zdravstveno varstvo in IVZ, konferenca sindikatov varstveno delovnih centrov in socialno varstvenih zavodov za usposabljanje. Gre za zelo širok spekter delovanja sindikata na različnih poklicnih področjih in z njimi povezane zakonodaje (Kolektivna pogodba za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (UL RS, št: 15/94, 57/95, 19/96, 56/98, 76/98, 102/2000 in 62/2001); Kolektivna pogodba o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbenke (UL RS št. 11/2004 z dne 6. 2. 2004)).

3.3.2.2 Socialni dialog

V ospredju pogovorov so bili v ospredju pogajanja in razgovori o pomembosti in ustreznosti gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje Slovenije. Vsak ponedeljek so potekali razgovori o socialnem sporazumu 2006 - 2009 med Vlado, sindikati in delodajalci. Vsak torek so potekala pogajanja o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Minister za zdravje je bil pri teh pogovorih nepopustljiv v svojih vizijah iskanja finančnih virov. Osrednja tema pogovorov je bilo tudi pospešeno podeljevanje koncesij. Sindikati SZSVS so predlagali ministru za zdravje naj sprejme začasni moratorij dokler ne bo Slovenska zakonodaja usklajena z evropsko pravno ureditvijo. Minister za zdravje na pobudo ni pristal.

3.3.2.3 Plačna politika

V okviru socialnega sporazuma 2006 so ob sredah potekala pogajanja o plačah v javnem sektorju, ki kljub štiriletnim pogajanjem niso prinesla rezultatov. Avgusta 2006 je sindikat SZSVS opozarjal ministra za zdravje na kršitev socialnega dialoga glede predloga Uredbe o merilih za opredelitev in za določanje obsega aktivnih in neaktivnih ur dežurstva zaposlenih v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 94/2006 z dne 8. 9. 2006) in Uredbe o povečanem obsegu dela oziroma nadpovprečni obremenitvi zaposlenih v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 100/2006 z dne 29. 9. 2006).

SZSVS je na ministra za zdravje protestno pismo, da je zaradi izločitve sindikata iz postopka usklajevanja Uredbe o merilih za opredelitev in za določanje obsega aktivnih in neaktivnih ur dežurstva zaposlenih v zdravstveni dejavnosti in Uredbe o povečanem obsegu dela oziroma nadpovprečni obremenitvi zaposlenih v zdravstveni dejavnosti, grobo kršen socialni dialog. Minister za zdravje je v razpravo kot zainteresirano javnost pozval le Sindikat zdravnikov in zobozdravnikov – FIDES. V razpravo je bil tako povabljen le sindikat, ki mu ni bila podeljena reprezentativnost za vse poklice v zdravstvu.

SZSVS je podal mnenje k predlogu spremembe Uredbe o merilih za opredelitev in za določanje obsega aktivnih in neaktivnih ur dežurstva zaposlenih v zdravstveni dejavnosti in predlogu Uredbe o povečanem obsegu dela oziroma nadpovprečni obremenitvi zaposlenih v zdravstveni dejavnosti. Minister za zdravje je takoj po prejetju protestnega pisma zaradi grobe kršitve socialnega dialoga, Sindikatu zdravstva in socialnega varstva Slovenije po elektronski pošti dne 4. 8. 2006 posredoval predlog Uredbe o merilih za opredelitev in za določanje obsega aktivnih in neaktivnih in popravek št. 3. tega predloga in predlog Uredbe o povečanem obsegu dela oziroma nadpovprečni obremenitvi zaposlenih v zdravstveni dejavnosti. Zavedajoč se odgovornosti do vseh zaposlenih v zdravstvu, je

SZSVS v najkrajšem možnem času oblikoval mnenje k obema predlogoma uredb v in ga dne 8. 8. 2006 posredoval ministru za zdravje.

Uredbi o merilih za opredelitev in za določanje obsega aktivnih in neaktivnih ur dežurstva zaposlenih v zdravstveni dejavnosti je sindikat SZSVS predlagal:

- spremembo 5. člena, in sicer: dodatek za povečan obseg dela oziroma nadpovprečno obremenjenost posameznega zdravnika lahko znaša največ 35 % osnovne plače z zdravniškim dodatkom; dodatek za povečan obseg dela oziroma nadpovprečno obremenjenost zaposlenega v zdravstveni negi lahko znaša največ 35 % osnovne plače z dodatkom za zdravstveno nego in s korekcijskim dodatkom; dodatek za povečan obseg dela oziroma nadpovprečno obremenjenost drugih zaposlenih v zdravstveni dejavnosti lahko znaša največ 35 % osnovne plače drugega zaposlenega v zdravstveni dejavnosti, z dodatkom za zahtevnost in izpostavljenost dela in s korekcijskim dodatkom.
- v 4. odstavku 7. člena so predlagali da se za besedami: ... dodatnega obsega dela zavoda« postavi pika, nadaljevano besedilo », in sicer glede na zahtevnost in predviden obseg del in nalog posameznega zaposlenega.« se črta. Predviden obseg dela pa je določen z razpisom (7. člen predloga uredbe).

Septembra 2006 je sindikat pričel z razjasnjevanjem vpliva predlaganih davčnih reform na izplačane plače.

Julija 2007 je bila z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 57/2007) objavljena sprememba osnove za obračun plač - povišanje zneska izhodiščne plače za I. TR. V skladu s 3. odstavkom 31. člena navedenega zakona je znašala izhodiščna plača za negospodarske dejavnosti za I. tarifni razred od 1. julija 2007 dalje 235,82 EUR. Izhodiščna plača za negospodarske dejavnosti za I. tarifni razred od 1. januarja 2007 znaša 232,79 EUR. Pri obračunu plač za julij 2007 so javni uslužbenci upravičeni do poročuna plač za obdobje januar-junij 2007 v višini razlike do izhodiščne plače oziroma plačnega razreda, veljavnih do 1. januarja 2007.

Poleg tega pa določba 8. odstavka 31. člena zakona tudi določa, da se za odpravo nesorazmerij v plačah od 1. julija 2007 dalje nameni 1,26% od zneska izhodiščne plače za mesec junij 2007.

S 1. 7. 2007 so se povišali tudi zneski nekaterih povračil stroškov in drugih prejemkov, spremenjeni pa so bili tudi zneski premij Kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence.

Julija (19. julija) 2007 je sindikat objavil Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti (Uradni list RS, št. 65/2007 z dne 20. 7. 2007) v Sloveniji, o uskladitvi dodatnih premij Kolektivnega

dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence za leto 2007. Aneks je podpisalo 18 reprezentativnih sindikatov javnega sektorja.

Evropski konfederaciji sindikatov ETUC in EPSU sta organizirali sindikalne in delavske demonstracije 5. aprila 2008 v Ljubljani.

5. junija 2008 je 21 sindikatov javnega sektorja od 27, z ministrom za javno upravo in ministrom za finance podpisali Kolektivno pogodbo za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/2008 z dne 10. 6. 2008). Istega dne je sindikat podpisal tudi Aneks k kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi (Uradni list RS, št. 60/2008 z dne 16. 6. 2008). To so bile podlage, da bodo v zavodih in organizacijah lahko razvili in sprejeli akte, ki bodo zaposlenim omogočili obračun novih plač na podlagi nesorazmerij (Obtok 2008, str. 5).

Ministrstvo za zdravje je pripravilo Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008 – 2013, pri tem pa je določilo samo desetdnevni rok za javno razpravo. Zaradi protesta Gibanja za ohranitev in izboljšanje javnega zdravstva ga je podlajšalo na 45 dni (Obtok 2008, str. 7). Sindikat SZSVS je predstavil nekaj pomembnih načel (Obtok 2008, str. 8):

- predlog Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008 – 2013 mora pred vladno obravnavo pregledati tudi Ekonomski socialni svet;
- Slovenija mora upoštevati Evropsko zdravstveno strategijo kot tudi dokumente Svetovne zdravstvene organizacije;
- nasprotovali so zmanjševanju pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- zazvemali so se za univerzalno zavarovanje;
- nasprotovali so neutemeljenim načinom privatizacije in komercializacije zdravstva po poti javno zasebnega partnerstva;
- resolucija ugotavlja le deficitarnost zdravnikov v Sloveniji, o ostalih zdravstvenih delavcih pa ne obravnava;
- sindikat SZSVS predlaga ministrici za zdravje ponovno preučitev zobozdravstveno dejavnost.

Po dolgotrajnih, kar šest let napornih trajajočih pogajanjih med Vlado Republike Slovenije in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja je napočil trenutek, ko se bo dejansko začel uporabljati Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/2009 z dne 28. 12. 2009). Vlada in sindikati so 11. maja 2009 podpisali anekse h Kolektivnim pogodbam, kar je podlaga za izpeljavo novega plačnega sistema v javnem sektorju. V sindikatu zdravstva in socialnega varstva Slovenije so podpisali dva aneksa in sicer:

- Aneks h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije
- Aneks h Kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi

- Aneks h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije je krovni aneks oz. je v tarifnem delu prevzel prav vse plače zaposlenih v zdravstvu in socialnem varstvu, saj zakon ne dopušča, da se s poklicnimi pogodbami urejajo plače drugače

Sindikati SZSVS je izrazil tudi nestrinjane s:

- Zakonski in podzakonski predpisi v zvezi z novim plačnim sistemom javnih uslužbencev
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS - UPB7)
- Spremembe in dopolnitve Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 17/08, 58/08)
- Uredba o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 109/07)
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 7/08, 23/08, 64/08)
- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Uradni list RS, št. 51/08)
- Uredba o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 53/08)
- Uredba o kriterijih za določitev položajnega dodatka za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 57/08)

V januarju 2009 je Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS) s sporočilom za javnost izrekla protest, ker se vlada o plačnih uredbah ni uskladila s sindikati. Konfederacije v izjavi za javnost opozarja, da je vlada na dnevni red brez posvetovanja in usklajevanja z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja uvrstila dve uredbi, ki se nanašata na izplačilo plač javnim uslužbencem. KSJS vlado poziva, da takoj opusti takšna enostranska ravnanja. V tem primeru gre za uredbo o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju in uredbo o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini. Vlada je omenjeni uredbi pretekli teden uvrstila na svoj dnevni red, vendar ju pred tem ni uskladila z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja, opozarja KSJS, ki še navaja, da sta bili uredbi od septembra 2004 - tudi s podpisi predstavnikov vlade in reprezentativnih sindikatov - opredeljeni kot predmet usklajevanja med socialnimi partnerji. "Sklep izjave iz leta 2004 je povsem jasn in nalaga socialnim partnerjem, da se vsi zakoni in uredbe, ki posegajo v materialni položaj zaposlenih v javnem sektorju, usklajujejo med socialnimi partnerji", opozarja konfederacija in dodaja, da gre v tem primeru "za enako nesprejemljivo ravnanje sedanje vlade do socialnih partnerjev, kot si ga je prav pri tej uredbi nekaj krat privoščila prejšnja vlada". V skladu z zavezami, sprejetimi s koalicijsko pogodbo, v sindikatih, članih KSJS, od vlade zato pričakujejo, "da takoj opusti enostranska ravnanja, ki so dobila domovinsko pravico v preteklih letih, in s svoje strani zagotovi uveljavljanje načela socialnega partnerstva v javnem sektorju. Enostransko

ravnanje vlade v času, ko bo raven socialnega dialoga na zahtevni preizkušnji, ne prispeva k nujno potrebnemu vzdušju zaupanja med socialnimi partnerji."

3.3.2.4 Socialno varstvo

Sindikata SZSVS je leta 2006 pripravil tudi pripombe na predlog sprememb Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 105/2006 z dne 12. 10. 2006). Pričel se je tudi drugi krog razprave o Resoluciji razvoja socialnega varstva (Uradni list RS, št. 39/2006 z dne 13. 4. 2006), ki opredeljuje naslednje cilje:

- prispevati k večji socialni vključenosti posameznikov in povezanosti slovenske družbe;
- izboljšati dostop do storitev in programov;
- doseči večjo učinkovitost pri dodeljevanju denarne socialne pomoči ter izboljšati kakovost storitev in programov ter hkrati povečati njihovo ciljno usmerjenost in učinkovitost;
- krepiti strokovno avtonomijo, upravljavsko samostojnost in racionalno poslovanje na področju socialnega varstva:

Prav tako se je sindikat vključeval tudi v razprave pri Zakonu o lekarniški dejavnosti (Uradni list RS, št. 36/2004 z dne 13. 4. 2004) in tudi Zakonu o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/2006 z dne 11. 7. 2006). Posebej v delu, ki ureja plačilo dežurstva in povečanega obsega dela. Vlada je hitela s sprejemanjem novih zakonov po hitrih oz. nujnih postopkih.

3.3.2.5 Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje

V juniju 2006 se je pričelo eno izmed pomembnih aktivnosti, spodbujeno s strani sindikata SZSVS. Nastalo je Gibanje za ohranitev javnega zdravstva. Sindikat, ki se je s Kongresnimi usmeritvami odločil, da bo vodil aktivnosti za ohranitev javnega zdravstva z varovanjem človekovih pravic, solidarnosti, dostopnosti, kakovosti, pravičnosti in s tem ohranitve delovnih mest v zdravstvu in socialnem varstvu, je skupina državljanek in državljanov oz. iniciativni odbor, 20. junija 2006 v Cankarjevem domu v Ljubljani ustanovil Gibanje za ohranitev javnega zdravstva. Odločili so se, da zberejo 100.000 podpisov in s tem zdravstveno politiko in oblast pozovejo na iskanje nacionalnega soglasja, saj je spremembe v zdravstvu možno uveljavljati le v dogovoru z državljanekami – državljani. Gibanje za ohranitev javnega zdravstva je civilna pobuda državljanek in državljanov in je neodvisna od dnevne politike.

Načela in cilji gibanja:

»I. Javno zdravstveno varstvo je javna služba, namenjena skrbi za zdravje ljudi, ne pa dobičku tistih, ki ga izvajajo. Zahtevamo, da njegovi javni in zasebni izvajalci delujejo po načelu neprofitnih organizacij, kar pomeni, da se mora ves presežek prihodkov nad odhodki uporabiti za izboljševanje zdravstvenega varstva zavarovancev, na pa za dividende lastnikov. Država lahko vključuje zasebne izvajalce v javno mrežo samo ob spoštovanju ustavnega načela racionalne rabe javnega premoženja: torej da se s tem povečuje učinkovitost, dostopnost in kakovost javnega zdravstvenega varstva.

II. Zahtevamo takšno javno zdravstvo, ki bo sposobno skrbeti za izboljševanje, ohranjanje in obnavljanje zdravja prebivalcev Slovenije ter odkrivati in odpravljati nepravilne razlike v zdravju ljudi. Zahtevamo zdravstvo, v katerem na račun zdravstvenih programov in storitev, pomembnih za zdravje ljudi, nikomur ne bo možno kovati dobička.

III. Zahtevamo, da država z okrepi zdravstvene, socialne, ekonomske, delovne, izobraževalne, okolje varstvene in drugih politik odpravlja vse vrste neenakosti v družbi in s tem poskrbi tudi za izboljševanje zdravja vseh ljudi ne glede na njihov ekonomski, družbeni in socialni položaj.

IV. Zahtevamo pravično dostopnost do zdravstvenih storitev, kar pomeni enako dostopnost za vse ljudi z enakimi potrebami in večjo dostopnost za tiste z večjimi potrebami na načelih medgeneracijske solidarnosti.

V. Zahtevamo, da država z zakonom ali nacionalnim programom opredeli sveženj pravic, ki jih mora zagotavljati obvezno zdravstveno zavarovanje, pri čemer nasprotujemo zmanjševanju teh pravic in prenašanju finančnih bremen na zasebna sredstva prebivalcev. Če finančna vzdržnost sistema zahteva uvedbo doplačil, morajo biti le-ta sorazmerna finančnim zmožnostim posameznika. Nasprotujemo, da se obseg pravic iz javnih sredstev lahko spreminja s spremembami splošnih aktov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

VI. Zahtevamo pravno, finančno in organizacijsko ločenost izvajanja javnega zdravstva od sistema zdravstvenega varstva, ki se izvaja na trgu.

VII. Zahtevamo, da se učinkovitost zdravstva ocenjuje po izhodih zdravljenja in po pravočasnosti dostopa do zdravstvenih storitev za vse bolnike, ki te storitve potrebujejo.

VIII. Zahtevamo vzpostavitev in upoštevanje poklicnih in etičnih standardov ter dosledno izvajanje veljavne zakonodaje oziroma njeno spremembo in dopolnitev na področjih, kjer omogoča negospodarno rabo javnega premoženja, korupcijo, ustvarjanje neupravičenih dobičkov ter prikrito privatizacijo.

IX. Zahtevamo ohranitev in krepitev organizacije osnovnega zdravstvenega varstva v današnji obliki. Prepričani smo, da ima osnovno zdravstveno varstvo, kot ga že desetletja razvijamo v Sloveniji v okviru zdravstvenih domov, primerjalno prednost pred zdravstvenim varstvom, ki ga izvaja zdravnik posameznik. Nasprotujemo prikritemu razgrajevanju zdravstvenih domov in bolnišnic z zmanjševanjem kadrov, programov in finančnih sredstev, s čimer se načrtno slabi javno zdravstvo v korist zasebnega.

X. Zahtevamo, da se koncesije podeljujejo zgolj na področjih in območjih, kjer obstoječi sistem osnovnega zdravstvenega varstva ni zmožen zadovoljiti potreb državljanov. Podeljevanje koncesij mora temeljiti na predhodno ugotovljenem javnem interesu, na jasnih pravilih za njihovo podeljevanje in na javnem razpisu, ki omogoča, da za razpisano mesto lahko kandidira vsak, ki izpolnjuje pogoje.

XI. Nasprotujemo podeljevanju koncesij brez predhodno vzpostavljenih ustreznih standardov, regulacije in učinkovitega nadzora nad njihovim izvajanjem, ki bodo zadostno varovali bolnike in javni interes, ter brez predhodno sprejete mreže javne zdravstvene službe.

XII. Zahtevamo, da se pravice, ki so pomembne za zdravje ljudi, bodisi v celoti vrne v obvezno zdravstveno zavarovanje ali pa da premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje postanejo sorazmerne finančnim zmožnostim posameznika. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja morajo postati neprofitna ne glede na to, kdo jih izvaja.

XIII. Zahtevamo, da vlada vsako nameravano spremembo v zdravstveni politiki predstavi državljanom v ustreznih dokumentih, ki bi omogočili najširšo javno razpravo, ne pa da državljanke postavlja pred izvršena dejstva. Zahtevamo svojo soudeležbo pri odločitvah, ki prav pri zdravju bolj kot na katerem koli drugem področju vplivajo na življenje vsakega državljanca.«

3.3.2.6 Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja,

V avgustu 2006 je pričela potekati tudi akcija z naslovom Oddaj glas, če se ne strinjaš z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Državni zbor RS sprejel 11. julija 2006), ki med drugim določa:

- da vse, ki so že ali še bodo diplomirali na visokih strokovnih šolah, degradira 7. stopnje izobrazbe v 6. izobrazbeno raven (primer: sem spadajo vse medicinske sestre, diplomanti visokih poslovnih šol, visoke upravne šole...)

- omogoča uvedbo šolnin,
- odvzema že pridobljene pravice diplomantom brez obrazložitve in navedenega vzroka ter tako krši načelo pravne države,
- posega v že podeljena pravna razmerja, saj udeleženci visokošolskega študija nimajo nobenega zagotovila, da ne bo prišlo do ponovnega posega v pravno državo,
- degradira tiste, ki so že diplomirali in so se vpisali v 2. bolonjsko stopnjo 8vsi ti bodo pridobili dvakrat isto izobrazbo, za kar morajo plačevati celo šolnino.

V mesecu septembru 2008 je bil sprejet »Dogovor o reševanju problematike srednjih medicinskih sester – babic v porodnem bloku, srednjih medicinskih sester v enotah intenzivne terapije I, II, III stopnje. Dogovor je prenehal veljati 31. januarja 2009. Zaradi tega je sindikat SZSVS pripravil predlog ministrstvu za zdravje kjer so zapisali (Obtok 2009, 1/2, str. 13), da je podlaga njihovim zahtevam 14. člen Zakona o sistemu javnih plač v javnem sektorju, predvsem pa v 19. in 50a členu Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije:

- 19. člen (delavca, ki ne izpolnjuje vseh pogojev glede stopnje in smeri izobrazbe, kakor je zahtevana z aktom o sistemizaciji za delovno mesto, na katerega je že razporejen, zavod ne more razporediti na drugo delovno mesto, če se izobražuje za pridobitev ustrezne izobrazbe oziroma mu je zavod zagotovil možnost izobraževanja v skladu s 46. členom te pogodbe. Določilo prejšnjega odstavka ne velja, če je delavec odklonil izobraževanje.
- 50a člen (delavci, ki so razporejeni na delovna mesta, za katere je bila spremenjena zahtevana stopnja strokovne izobrazbe in ki imajo manj kot 10 let do izpolnitve zakonskih pogojev za starostno upokožitev, se niso dolžni izobraževati za pridobitev višje strokovne izobrazbe in še vedno lahko naprej opravljajo enaka dela.

3.3.2.6 Trg dela in zaposlovanja

21. 4. 2009 je stavkovni odbor Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije na seji sprejel sklep, da predsednik sindikata podpiše dogovor, sklenjen med Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve o načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih. Stavka 23. 4. 2009 je bila odpovedana.

Za julija 2009 (29. 7.) je bila napovedana stavka sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije po v socialno varstvenih zavodih po vsej Sloveniji vsak petek, ponedeljek in sredo, do izpolnitve zahtev. Na podlagi stavkovnih zahtev so podpisali Dogovor, sklenjen med Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije in Ministrstvom za delo družino in socialne zadeve o načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih, s katerim smo dosegli pravično realizacijo novega plačnega sistema v socialno varstvenih zavodih. Z dogovorom so bili relativno zadovoljni, čeprav so

med pogajanji pristali na kar nekaj kompromisnih rešitev. Na podlagi poročil sindikatov zavodov pa so ugotovili, da se Dogovor v praksi ne izpolnjuje. Stavkovne zahteve so bile:

- da se v celoti izpolni Dogovor, sklenjen med Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije in Ministrstvom za delo družino in socialne zadeve o načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih. Ker Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve vse od 21. 4. 2009 ni izpolnilo nobene obveznosti iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 1. točke Dogovora, v praksi pa je prišlo, do zlorabe razporejanja delavcev na dela pomoči pri oskrbi stanovalcev, so zahtevali, da se vsem strežnicam, ki so bile na dela pomoči pri oskrbi dejansko razporejene večkrat v mesecu izplača 5% delovna uspešnost iz povečanega obsega dela od 1. maja dalje.
- Da se takoj pričnejo usklajevanja za realizacijo 4. točke Dogovora, z upoštevanjem strokovnih argumentov, ki smo jih že navedli in primerjalno z strokovnimi podlagami, ki veljajo v bolnišnicah. Sindikat je zahteval, da se umakne sporno navodilo MDDSZ, da dodatka ne prejmejo tisti, katerim je šel v prevedbo 78 iz Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije, ker gre sedaj za nov dodatek, katerega smo tudi na novo definirali v Kolektivni pogodbi za javni sektor. Kar pa je tudi razvidno iz definicije dogovora.

Stavkovne zahteve so bile tudi (Obtok 2009, str. 9):

- da se umesti delovni mesti oskrbovalka, medicinska sestra nacionalna poklicna kvalifikacija v Aneks h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva;
- da se odpravijo nesorazmerja, ki so nastopila na delovnih mestih varuhinja IV. in V. tarifni skupini;
- da se za strokovne delavce sklene dogovor o opredelitvi dodatnih znanj, ki so pogoj za zasedbo delovnih mest s specialnimi znanji in da se te delavce ustrezno umesti;
- da se dogovori dinamika za uvrščanje na zahtevnejša delovna mesta – specialist;
- da se sistemsko z uredi izplačilo nadurnega dela in praznikov ter druge.

29. 1. 2009 so Ministrstvu za zdravje in na ministrici za javno upravo posredovali Predlog za podaljšanje dogovora za srednje medicinske sestre in babice ("Dogovor o reševanju problematike srednjih medicinskih sester v enotah intenzivne terapije I., II. stopnje ter III. stopnje"...).

Februarja (2. februarja) 2009 so člani Republiškega odbora Sindikata ZSVS obravnavali predloge ukrepov, ki sta jih pripravila Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za finance in naj bi vplivali na zmanjšanje odhodkov blagajn javnega financiranja iz naslova plač v javnem sektorju v letu 2009. Predlog vlade pomeni prilagoditev uresničevanja sprejetega sistema plač novim makroekonomskim in fiskalnim okvirom ter zaostrenim gospodarskim razmeram.

Vlada je med drugim predlagala:

- splošna uskladitev plač s 1.7.2009 se ne izvede (potrebna bo sprememba KPJS),
- tretja četrtina uskladitve plač javnih uslužbencev se premakne s 1. 9. 2009 na 1. 1. 2010 (potrebna sprememba KPJS),
- četrta četrtina uskladitve plač javnih uslužbencev se premakne s 1. 3. 2010 na 1. 1. 2011 (potrebna sprememba KPJS),
- spremenijo se pogoji za napredovanje v plačne razrede za javne uslužbence in funkcionarje za leti 2009 in 2010 (potrebna sprememba ZSPJS in podzakonskih aktov),
- obseg sredstev za regres za letni dopust v letu 2009 se zniža na 75% obsega sredstev za regres iz leta 2008; socialni partnerji se dogovorijo o višinah regresa glede na socialni status prejemnikov (potrebna sprememba KPJS).

Sindikata SVSZS je na sestanku z vlado 3. 2. 2009 se dogovoril, da sindikati do torka 10. 2. 2009 pripravijo približevalen predlog, oziroma spremembe in dopolnitve predloga, vendar mora biti dosežen glavni cilj znižanje proračunskih izdatkov.

<p>Dogovor, Sklenjen med sindikatom zdravstva in socialnega varstva slovenije in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve O načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih</p>
<p>1. Delovno mesto Oskrbovalka (F023001)</p> <p>Obe strani se strinjata, da se delovno mesto oskrbovalke opredeli v Pravilniku o standardih in normativih socialno varstvenih storitev. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ) se v zvezi s tem obveže, da bo čimprej pripravilo dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialno varstvenih storitev. V normative bo v tisti del, ki se nanaša na izvajalce socialne oskrbe, vneslo novo delovno mesto Oskrbovalka. MDDSZ pripravi tudi predlog opisa del in nalog, potrebne kompetence za oskrbovalko in minimalni delež neposrednega dela z uporabniki.</p> <p>Javne uslužbenke, ki so uvrščeni na delovno mesto strežnica in opravljajo dela po opisu del in nalog, ki ga bo MDDSZ pripravil za oskrbovalko, bodo delodajalci uvrstili na delovno mesto oskrbovalke. Po objavi dopoljenega pravilnika o standardih in normativih socialno varstvenih storitev bodo izvajalci sistemizirali delovno mesto oskrbovalke. Tako dopoljen predlog spremembe akta o sistemizaciji pa poslali v potrditev MDDSZ. Po izdanem soglasju bodo z zaposlenimi na delovnem mestu strežnica sklenili novo pogodbo o zaposlitvi ter pri določitvi plačnega razreda upoštevali 1. odstavek 19. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.</p> <p>Od 1. maja 2009 do prerazporeditve javnih uslužbenk, ki delajo na delovnem mestu strežnice v skladu s spremenjenim pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev, vodstva socialnih zavodov vsem strežnicam, ki pretežni del svojega delovnega časa že izvajajo pomoč pri oskrbi stanovalcev, izplačujejo delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v višini 5%.</p>
<p>2. Medicinska sestra nacionalna poklicna kvalifikacija F025003</p> <p>Sindikalna in vladna stran se v načelu strinjata, da je treba s spremembo Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur.l.RS, št. 60/08) na novo opredeliti naziv in vsebino delovnega mesta Medicinska sestra nacionalna poklicna kvalifikacija F025003.</p>
<p>3. Odprava nesorazmerij, ki so nastopila na delovnih mestih varuhinja v IV. in V. tarifni skupini Obe strani ugotavljata, da vrednotenje delovnih mest Varuhinje v IV. in V. tarifnem razredu ni ustrezno, zato se strinjata, da je treba ta delovna mesta ustrezno prevrednotiti. Pri vrednotenju teh delovnih mest se kot primerljiva delovna mesta upoštevajo delovna mesta bolničarja in srednjih medicinskih sester v plačni skupini F. Novo vrednotenje se opravi v okviru pogajanj z spremembo Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur. l. RS, št. 60/08) v letošnjem letu.</p>
<p>4. Uvrščanje zaposlenih na delovna mesta s specialnimi znanji</p> <p>Za delovna mesta s specialnimi znanji, ki sodijo na področje zdravstva (fizioterapevt s specialnimi znanji, delovni terapevt s specialnimi znanji, ipd.), delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki sindikata in Ministrstva za zdravje v roku 30 dni po podpisu tega dogovora določi kriterije in opredeli vrste specialnih znanj, ki bodo podlaga za uvrščanje delavcev na ta delovna mesta.</p>

Za delovna mesta s specialnimi znanji, ki sodijo na področje socialnega varstva (individualni habilitator s specialnimi znanji, skupinski habilitator s specialnimi znanji), MDDSZ skupaj s sindikatom v roku 30 dni po podpisu tega dogovora določi kriterije in opredeli vrste specialnih znanj, ki bodo podlaga za uvrščanje delavcev na ta delovna mesta. Delodajalci na podlagi skupaj dogovorjenih rešitev ustrezno uvrstijo zaposlene na novo delovno mesto, skladno z določili v prvi točki tega dogovora.

5. Uvrščanje zaposlenih na delovna mesta specialistov

Vladna in sindikalna stran se dogovorita, da v roku 30 dni po podpisu tega dogovora pripravita in uskladita nabor specializacij, ki ustrezajo posameznim delovnim mestom oz. vrstam izvajalskih organizacij.

6. Vrednotenje delovnih mest socialnih delavcev v socialnih zavodih

Sindikalna in vladna stran se strinjata, da je vrednotenje delovnega mesta socialnega delavca v socialno varstvenih zavodih neustrezno. Poleg tega je za to področje v katalogu delovnih mest predvideno le eno delovno mesto, kar ne omogoča ustrezne diferenciacije zaposlenih. Obe strani se zato strinjata, da bo v postopku sprememb in dopolnitev Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur.l.RS, št. 60/08) vrednotenje tega delovnega mesta potrebno ponovno proučiti in katalog dopolniti z novim delovnim mestom iz tega področja z višjim vrednotenjem. Do ureditve razmerij v Aneksu h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur.l.RS, št. 60/08) se javnim uslužbencem na delovnem mestu socialnega delavca v socialnih zavodih, ki opravljajo tudi naloge koordiniranja in strokovnega usklajevanja, to delo ovrednoti s položajnim dodatkom (po 3. odstavku 3. člena Uredbe o kriterijih za določitev višine položajnega dodatka za javne uslužbenke). V zvezi z izplačilom položajnega dodatka, pripravi ministrstvo ustrezno navodilo oz. tolmačenje.

7. Ustreznejše vrednotenje delovnih mest plačne skupine J

Sindikalna in vladna stran ugotavljata, da se je z Aneksom št. 1 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (Ur.l.RS, št. 23/2009), s katerim so bili povišani plačni razredi za ODMN plačne skupine J v območju tarifnih razredov I.-IV., že začel postopek boljšega vrednotenja delovnih mest iz plačne skupine J.

Sindikalna in vladna stran se tudi strinjata, da bo v postopku sprememb in dopolnitev Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur.l.RS, št. 60/08) potrebno ponovno proučiti in izboljšati vrednotenje tudi ostalih delovnih mest plačne skupine J.

8. Vrednotenje za občasno prevzemanje dodatnih nalog s področja vodenja in organiziranja dela V primeru, ko javni uslužbenec za določene ure dela (npr. dela v popoldanski izmeni) poleg svojega rednega dela opravlja tudi naloge vodenja, koordiniranja in nadziranja dela drugih sodelavcev (vrednotenje teh del pa ni vključeno v osnovno plačo delovnega mesta oz. naziva), je za ure takega dela upravičen do plačila delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

9. Delo izven delavčevega vnaprej določenega razporeda delovnega časa

Delo delavca, ki ni vnaprej planirano z njegovim razporedom delovnega časa oziroma delo, ki ga delavec dolžan na zahtevo delodajalca opravljati izven njegovega vnaprej določenega razporeda delovnega časa, štejejo kot delo preko polnega delovnega časa in ga je delodajalec dolžan plačati kot nadurno delo.

10. Uveljavitev dodatka za delo z dementnimi osebami

Dodatek za delo z dementnimi osebami, ki niso vključene v obravnavo v posebnih oddelkih oz. enotah (11. alineja 39. člena KPJS (2. pod-alineja)) se uveljavi s 1.5.2009. Dodatek se uveljavi tako, da se dodatek v višini 12% osnovne plače obračuna za ure neposrednega dela z varovanci z demenco. Pri tem se upoštevajo varovanci z najzahtevnejšimi stopnjami demence, ki so razporejeni v nego 3., oz. oskrbo 3.

Delodajalci lahko delež ur polnega delovnega časa ali dnevne delovne obveznosti, ki se nanaša na neposredno delo z dementnimi varovanci, za posamezna delovna mesta in oddelke določijo izkustveno (v pavšalu), glede na strukturo varovancev v oddelku. Delodajalec je dolžan v tem primeru pridobiti predhodno mnenje sindikata.

11. Uveljavljanje dodatka za delo z osebami z duševno ali telesno motnjo, okvaro prizadetostjo in oviranostjo

Dodatek iz 11. alineje 39. člena KPJS v posebnih socialnih zavodih, varstveno delovnih centrih in zavodih za usposabljanje se lahko izvaja tako, da se pri določitvi višine dodatka upošteva struktura varovancev glede na stopnjo prizadetosti varovancev v oddelku zavoda oz. v zavodu.

Delodajalci lahko delež ur polnega delovnega časa ali dnevne delovne obveznosti, ki se nanaša na neposredno delo s temi varovanci, za posamezna delovna mesta in oddelke določijo izkustveno (v pavšalu). Pri tem pa za javne uslužbenke iz plačne skupine F1 in F2 delež dnevne delovne obveznosti, ki se nanaša na neposredno delo s temi varovanci, praviloma ne more biti znižan za več kot dve uri glede na polno dnevno delovno obveznost javnega uslužbenca. Javnim uslužbencem na delovnih mestih, kjer se delo opravlja le z varovanci (npr. varuhinja), se dodatek praviloma obračuna za polni delovni čas.

12. Odsotnost z dela ob praznikih:

Delavcem, ki se jim na podlagi 168. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur.l.RS, št. 42/2002 s sprem. in dop.) lahko omeji pravico do odsotnosti z dela ob praznikih Republike Slovenije, ki so določeni kot dela prosti dnevi, in ob drugih, z zakonom določenih dela prostih dnevih (v nadaljevanju praznik), ker delovni proces poteka nepretrgano ali narava dela zahteva opravljanje dela tudi na praznični dan, mora delodajalec določiti tak razpored delovne obveznosti, da so v primerih, ko praznik sovpada z dnevi od ponedeljka do vključno sobote, upravičeni ali do plačila za delo ali do nadomestila plače zaradi praznovanja.

13. Ureditev pripravništva

MDDSZ se dogovori s Socialno zbornico Slovenije in Direktoratom za zaposlovanje za pripravo programa aktivne politike zaposlovanja, ki bo omogočal zaposlovanje prvih iskalcev zaposlitve (pripravnikov) v socialnovarstvenih zavodih. MDDSZ pa se tudi obveže, da bo navedeno problematiko dolgoročno uredilo s spremembami Zakona o socialnem varstvu.

14. Oddajanje del zunanjim izvajalcem in sodelovanje predstavnikov sindikatov na sejah sveta zavoda: MDDSZ bo izvedlo revizijo postopkov in ekonomske upravičenosti oddaje dela dejavnosti čiščenja in javnih uslužbenk v Lambrechtovem domu.

19. oktobra 2009 so potekala pogajanja med vlado in sindikalno stranjo. Parafirali so Aneks h Kolektivni pogodbi za javni sektor in Dogovor o odpravi pomanjkljivosti plačnega sistema.

3.3.2.7 Zaključek

Sindikata zdravstva in socialnega varstva je v letih 2004-2009 naredil nekaj izjemnih korakov tako za njihove člane kot tudi za širše prebivalstvo Slovenije. V ospredju je bilo Gibanje za razvoj javnega zdravstva, kjer so zagovarjali dostopnost zdravstvenih storitev za vse ljudi na enaki ravni. Vladajoča politika je bila na nekaterih področjih trd pogajalec, saj nekaterih zahtev sindikata niso upoštevali. Tako kot v vseh sindikatih so bile v ospredju socialne in ekonomske reforme, plačna politika, zaposlovanje (sistemizacije zapostavljenih delovnih mest, pogoji dela, dežurstva) ter socialno in zdravstveno varstvo.

5 Literatura in viri

Spletni portal:

www.sviz.si

www.sindikatszvs.si

www.uradni-list.si

Literatura:

Obtok, december 2006, leto 15, številka 9-10

Obtok, julij 2008, leto 17, številka 4-5

Obtok, marec 2009, leto 18, številka 1-2

Obtok, maj 2009, leto 18, številka 3

Obtok, julij 2009, leto 18, številka 4-5

Obtok, november 2009, leto 18, številka 6-7